

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

5/2026

Květen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. Jiří Benda, MgA. Alžběta Bublanová,
Ing. Martina Fričová, Bc. Ivana Janoušková,
Bc. Libor Kadavý, Mgr. Jiří Machonský,
PhDr. Lenka Tvrďá, Mgr. Eva Vaňová

**Evid. číslo periodického tisku:
MK ČR E 18634**

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 20. 5. 2026
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Martina Fričová,
Bc. Ivana Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
PhDr. Lenka Tvrďá, Mgr. Eva Vaňová

Vážení čtenáři,

v květnovém čísle našeho odborného časopisu přinášíme tentokrát v rubrice Podrobně k tématu přehledový článek věnovaný čínským zahraničním půjčkám, který ukazuje, jak se finanční nástroje proměňují v prostředek geopolitického vlivu. Rychlý růst objemu těchto úvěrů, jejich omezená transparentnost i časté propojení s přístupem ke strategickým aktivům ukazují, že nejde pouze o ekonomický vztah, ale o nástroj, který ovlivňuje mocenské uspořádání ve světě.

Text zároveň upozorňuje na posun v globálním finančním systému, kde vedle tradičních institucí sílí role nových věřitelů a kde se s rostoucím využíváním jüanu otevírá cesta k multipolárnímu měnovému uspořádání. Pro řadu zemí znamenají čínské půjčky příležitost k rychlému rozvoji infrastruktury, současně však přináší otázky dlouhodobé udržitelnosti dluhu a ekonomické závislosti.

Zvláštní pozornost je věnována i proměně strategie samotné Číny, která se od rozsáhlých infrastrukturních projektů postupně posouvá k opatrnějším a sofistikovanějším formám financování. Tento trend odráží snahu omezit finanční rizika i zlepšit mezinárodní vnímání, aniž by došlo k oslabení jejího globálního vlivu.

Mgr. Jiří Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

OECD zveřejnilo každoroční zprávu Taxing wages 2026: the progressivity of labour taxation in OECD Countries. Přináší podrobné údaje o daních z mezd v zemích OECD. Letošní vydání se zaměřuje na progresivitu průměrného daňového klínu v různých příjmových pásmech a u různých typů domácností:
https://www.oecd.org/en/publications/taxing-wages-2026_3a5169ef-en.html

Publikováno na webu MF

Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na léta 2027–2029:
<https://mf.gov.cz/cs/rozpocetova-politika/statni-rozpocet/rozpocetova-strategie/2026/rozpocetova-strategie-sektoru-verejnych-instituci-c-63852>

Fiskálně-strukturální plán České republiky pro období 2025 až 2028:
<https://mf.gov.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/fiskalne-strukturalni-plan-a-konvergenčni-program/2024/fiskalne-strukturalni-plan-ceske-republiky-pro-obd-57403>

Zpráva o činnosti cenový orgánů za rok 2025:
https://mf.gov.cz/assets/attachments/2026-04-30_Zprava-o-cinnosti-cenovych-organu-za-2025.pdf

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Dluh jako nástroj moci: jak Čína přetváří svět prostřednictvím svých půjček... 4	
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	17
Informatika. Počítače.....	20
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	20
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	21
Podnik a podnikání	24
Pojišťovnictví. Sociální péče	25
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	26
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	26
Právo.....	29
Statistika. Demografie. Sociologie	30
Účetnictví	32
Veřejná správa.....	32
Veřejné finance. Rozpočet.....	33
Zdravotnictví	35
Životní prostředí	36
Životní úroveň	36
Ostatní	37
Přehled nových knih.....	42

Dluh jako nástroj moci: jak Čína přetváří svět prostřednictvím svých půjček

Ing. Martina Fričová

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

Úvod: Proč se o čínských půjčkách mluví právě dnes?

Čínské zahraniční půjčky se během posledních dvou dekad staly jedním z nejdiskutovanějších nástrojů globální politiky. Zatímco pro některé státy představují možnost, jak urychleně zafinancovat infrastrukturu, zlepšit hospodářský růst či pouhý přístup k financím, pro jiné jsou symbolem rostoucí závislosti na Pekingu. Čínské půjčky nejsou považovány pouze za ekonomický vztah mezi věřitelem a dlužníkem, ale i za širší geopolitický mechanismus, kterým Čína rozšiřuje svůj vliv např. v Africe, Asii i Latinské Americe. To vysvětluje, proč se čínské půjčky staly tak významným tématem současného světového dění a vyvolávají stále větší otázky ohledně budoucí podoby mezinárodního řádu.¹

Historie čínského půjčování v kostce

Prvopočátky čínských investic sahají do padesátých let 20. století, kdy začala novodobá éra čínsko-afrických diplomatických vztahů. Od té doby se postupně rozvíjely formy hospodářské spolupráce, především rozvojové pomoci i dlouhodobých kapitálových investic.² Čína své působení v Africe tradičně prezentuje jako partnerství založené na rovnosti, vzájemné výhodnosti a respektu k suverenitě jednotlivých států. Na rozdíl od západních zemí neklade na příjemce politické podmínky, například v oblasti demokracie či lidských práv, což činí její nabídku atraktivní zejména pro vlády, které se chtějí vyhnout vnějšímu tlaku nebo podmíněnosti pomoci.³

Během posledních 15 let se Čína proměnila v největšího věřitele rozvojových zemí. Rozsahem svých půjček překonala i tradiční instituce jako Mezinárodní měnový fond, Světovou banku nebo země Pařížského klubu. Zatímco před rokem 2010 činil objem jejích zahraničních půjček méně než 100 miliard dolarů, po roce 2010 začal prudce růst. V roce 2016 přesáhl 500 miliard a v roce 2021 dosáhl vrcholu kolem 1 bilionu dolarů. Od té doby se objem mírně snížil, ale Čína zůstává klíčovým globálním věřitelem.⁴

Hlavní příjemci čínských půjček

Nová data z roku 2025 ukazují, že čínské financování je mnohem globálnější, než se dříve předpokládalo. Čína poskytovala úvěry a granty celkem ve více než 200 zemích a teritoriích, přičemž žádný region nezůstává stranou. Významným zjištěním však je, že mezi největší příjemce čínských úvěrů nepatří pouze rozvojové země, ale ve velké míře také ekonomicky vyspělé státy.⁵ Největším příjemcem oficiálních čínských úvěrů se podle dat překvapivě staly

¹ *Peer-to-Peer Lending: China's Overseas Development Finance Pivots to National and Regional Development Banks*. Online. Global Development Policy Center. 2025. Dostupné také z: https://www.bu.edu/gdp/2025/06/10/peer-to-peer-lending-chinas-overseas-development-finance-pivots-to-national-and-regional-development-banks/?utm_source=copilot.com.

² FERRY, Lauren L a ZEITZ, Alexandra O. *China, the IMF, and Sovereign Debt Crises*. Online. Oxford Academic. 2024. Dostupné také z: <https://academic.oup.com/isq/article/68/3/sqae119/7747392>.

³ STANFORD UNIVERSITY. *How China Collateralizes: Inside a \$400 Billion Cash-Secured Lending System*. Online. 2025. Dostupné také z: https://sccei.fsi.stanford.edu/china-briefs/how-china-collateralizes-inside-400-billion-cash-secured-lending-system?utm_source=copilot.com.

⁴ *The rise of China as an international lender*. Online. 2025. Dostupné z: https://cepr.org/voxeu/columns/rise-china-international-lender?utm_source=copilot.com. [cit. 2026-05-06].

⁵ *How China Collateralizes: Inside a \$400 Billion Cash-Secured Lending System*. Online. Stanford University. Dostupné také z: https://sccei.fsi.stanford.edu/china-briefs/how-china-collateralizes-inside-400-billion-cash-secured-lending-system?utm_source=copilot.com.

Spojené státy, které mezi lety 2000 až 2023 čerpaly značné objemy prostředků od čínských státních institucí. Celkově Čína poskytla vysoce příjmovým zemím úvěry v hodnotě přibližně 943 miliard USD.⁶

Vedle vyspělých ekonomik zůstávají významnými příjemci půjček stále i rozvojové země. Podle dostupných dat tvoří průměrný podíl čínského dluhu na HDP rozvojových zemí asi 7 %. Některé státy však dluží mnohem více, například Džibutsko, Kyrgyzstán, Kongo, Tonga nebo Kambodža, kde čínské půjčky dosahují 25–40 % HDP.⁷

Fungování čínských půjček v praxi

Čínské zahraniční půjčky jsou poskytovány státními institucemi. Zejména China Development Bank, Export-Import Bank of China a další. Soukromí věřitelé v tomto případě prakticky nehrají žádnou roli. Tyto instituce poskytují úvěry vládám rozvojových zemí, a to ve výrazně větším rozsahu, než činí půjčky, např. od MMF či Světové banky. Půjčky mají často komerční charakter. Úroky se běžně pohybují kolem 2–3 %, splatnost bývá kratší a na rozdíl od západních věřitelů jsou úvěry často zajištěné.⁸ Splácení je obvykle kryto příjmy z exportu komodit, jako je ropa, měď či zemědělské produkty. Splátky navíc často probíhají přes speciální účty vedené v čínských bankách, což umožňuje věřiteli kontrolovat tok peněz a minimalizovat riziko nesplácení.⁹

Výzkumy založené na detailních datech ukazují, že čínské půjčování je rozsáhlé, ale zároveň málo transparentní, protože účty a podmínky nejsou veřejné. Až polovina čínských úvěrů nebyla dlouho zahrnuta v oficiálních statistikách Světové banky, což vedlo ke vzniku tzv. „skrytého dluhu“. Ten dosáhl kolem roku 2016 více než 200 miliard dolarů. V důsledku toho se skutečné zadlužení mnoha zemí ukázalo být výrazně vyšší, než se oficiálně uvádělo. U mnoha států dnes dluh vůči Číně přesahuje 10 % jejich HDP a u padesáti nejzadluženějších zemí vzrostl mezi lety 2005 a 2017 z méně než 1 % na více než 15 % HDP. Financování funguje jako rozsáhlý, státem řízený systém, který kombinuje prvky komerčního financování s geopolitickými zájmy. Jeho hlavními rysy jsou státní věřitelé, zajištěné úvěry, kontrola splátek přes speciální účty a nízká transparentnost, což má zásadní dopady na zadlužení a finanční stabilitu mnoha rozvojových zemí.¹⁰

Co pojí Čínu a pojem „diplomacie dluhové pasti“ dohromady?

Anglický termín „debt-trap diplomacy“ označuje mezinárodní finanční vztah, ve kterém věřitel poskytuje dlužníkovi nadměrné půjčky, aby zvýšil svůj politický nebo ekonomický vliv, zejména pokud dlužník není schopen dluh splácet. Někteří odborníci tvrdí, že zejména Čína využívá zadlužení jako nástroj nátlaku (viz další kapitola), zatímco jiní tento koncept považují spíše za mediální konstrukci bez dostatečných důkazů.¹¹

⁶ WOOLEY, Alex. *China's massive overseas lending portfolio shifts course, as Beijing eyes the U.S., EU, and sensitive industries*. Online. AidData. 2025. Dostupné také z: https://www.aiddata.org/blog/chinas-massive-overseas-lending-portfolio-shifts-course?utm_source=copilot.com.

⁷ *The Chinese Debt Trap Diplomacy Narrative: An Empirical Analysis*. Online. Research Gate. Dostupné také z: https://www.researchgate.net/publication/368721589_The_Chinese_Debt_Trapping_Diplomacy_Narrative_An_Empirical_Analysis.

⁸ *Peer-to-Peer Lending: China's Overseas Development Finance Pivots to National and Regional Development Banks*. Online. Global Development Policy Center. 2025. Dostupné také z: https://www.bu.edu/gdp/2025/06/10/peer-to-peer-lending-chinas-overseas-development-finance-pivots-to-national-and-regional-development-banks/?utm_source=copilot.com.

⁹ *How China Collateralizes: Inside a \$400 Billion Cash-Secured Lending System*. Online. Stanford University. Dostupné také z: https://sccci.fsi.stanford.edu/china-briefs/how-china-collateralizes-inside-400-billion-cash-secured-lending-system?utm_source=copilot.com.

¹⁰ *China's Overseas Lending*. Online. Stanford University. Dostupné také z: https://sccci.fsi.stanford.edu/china-briefs/how-china-collateralizes-inside-400-billion-cash-secured-lending-system?utm_source=copilot.com.

¹¹ *Debt-trap diplomacy*. Online. Wikipedie. Dostupné také z: https://en.wikipedia.org/wiki/Debt-trap_diplomacy.

Možné dopady pro dlužníky: případ Hambantota, Srí Lanka

Nejznámějším případem spojovaným s „diplomacii dluhové pasti“ je Srí Lanka. Její nekontrolovaně rostoucí dluh vůči Pekingmu v roce 2017 vedl místní vládu k rozhodnutí jej splácet pronajmutím nově postaveného a strategicky položeného přístavu Hambantota na následujících 99 let. Tento případ vyvolal obavy zejména v Africe, kde řada států čelí podobně vysokému zadlužení. Čínské půjčky jsou pro mnohé země atraktivní díky nízkým úrokům a dostupnosti i pro rizikové dlužníky, kteří by u jiných věřitelů neuspěli. Na rozdíl od institucí typu Světové banky však Čína často požaduje zajištění v podobě přístupu k nerostným surovinám, infrastrukturu nebo jiným strategickým aktivům. V minulosti tak například Tádžikistán splatil část dluhu postoupením části svého území. I když Peking některé starší dluhy odpustil, šlo o relativně malé částky ve srovnání s novými úvěry.¹²

Další obavy vyvolává iniciativa Belt and Road (BRI), která zahrnuje desítky zemí a obrovské investice do dopravní, energetické a telekomunikační infrastruktury. Za nejhroženější stát je považováno Džibutsko, kde veřejný dluh díky čínským půjčkám vzrostl během dvou let z 50 na 85 % HDP. Čína zde financuje klíčové projekty a zároveň v Džibutsku zřídila svou první zámořskou vojenskou základnu. Podobné zadlužení se týká i Keni, Etiopie či Egypta, které budou do BRI rovněž zapojeny.¹³

Mění se strategie Číny

Původní strategie byla založena na poskytování rozsáhlých půjček rozvojovým zemím, často i těm silně zadluženým, s cílem podpořit čínské firmy, najít nové trhy a zároveň posílit politický vliv. Tyto půjčky ale často směřovaly do ekonomicky problematických projektů, což vedlo k dalšímu zadlužení příjemců, viz nejznámější případ Srí Lanky, obviněním z korupce a narůstající kritice ze zahraničí. V reakci na tyto problémy začala Čína po roce 2017 svou strategii přetvářet. Postupně omezila financování velkých a rizikových projektů a zavedla přísnější kontrolu nad zahraničními půjčkami, částečně i kvůli obavám o vlastní ekonomickou stabilitu a odliv kapitálu.¹⁴

Nová fáze BRI je charakterizována odklonem od velkých projektů k méně nákladným a „sofistikovanějším“ formám vlivu. To znamená, že Čína se méně spoléhá na velké infrastrukturní úvěry a více využívá např. menší a lépe kontrolované projekty, nepřímé financování apod. Zároveň si vytváří stabilnější pozici v partnerských zemích, než jakou by získala pouze jednorázovými investicemi. Tato změna odráží snahu Číny snížit finanční rizika, zlepšit si svoji reputaci v zahraničí a zároveň si stále udržet a posílit svůj globální vliv.¹⁵

Od dolaru k jüanu: jak Peking přepisuje pravidla světových financí

Zásadní posun nastává v měnové oblasti. Čínské půjčky dnes mění světovou ekonomiku nejen svou velikostí, ale hlavně tím, že posilují mezinárodní roli čínské měny a postupně oslabují výlučné postavení amerického dolaru. Stále více čínských půjček je poskytováno v jüanech, některé země převádějí své staré dolarové dluhy do čínské měny a jüan se rychle stává druhou nejpoužívanější měnou v obchodním financování. Tím Čína vytváří

¹² SOJKOVÁ, Iva. *Čínská „diplomacie dluhové pasti“: Africké státy může potkat osud Srí Lanky*. Online. Deník Referendum. 2018. Dostupné také z: <https://denikreferendum.cz/clanek/27441-cinska-diplomacie-dluhove-pasti-africke-staty-muze-potkat-osud-sri-lanky>.

¹³ *China's Massive Belt and Road Initiative*. Online. Council of foreign relations. 2023. Dostupné také z: <https://www.cfr.org/backgrounders/chinas-massive-belt-and-road-initiative>.

¹⁴ *China's Overseas Lending*. Online. Stanford University. Dostupné také z: https://sccei.fsi.stanford.edu/china-briefs/how-china-collateralizes-inside-400-billion-cash-secured-lending-system?utm_source=copilot.com

¹⁵ HLADÍKOVÁ, Kamila. *Mění se tvář čínské iniciativy Pás a stezka*. Online. SINOPSIS. 2023. Dostupné také z: <https://sinopsis.cz/menici-se-tvar-cinske-iniciativy-pas-a-stezka/>.

alternativu k dolarovému systému a posouvá svět směrem k multipolárnímu měnovému uspořádání, v němž už americká měna není jediným centrem.¹⁶

Závěrem

Čínské půjčky dnes představují jeden z nejvýznamnějších nástrojů, kterými Peking mění podobu světové ekonomiky. Pro mnoho zemí znamenají rychlý přístup k infrastruktuře a kapitálu, který by jinde nezískaly, zároveň však vytvářejí novou formu závislosti, tj. finanční, politickou i měnovou. Právě proto se o nich mluví jako o diplomacii dluhové pasti. V posledních letech se navíc ukazuje, že způsob čínského půjčování je také o přetváření globálního finančního systému. Stále více úvěrů je poskytováno v juanech, což posiluje mezinárodní roli čínské měny a postupně oslabuje dominanci amerického dolaru. Ať už tedy jsou čínské půjčky vnímány jako pomoc, nebo jako past, jejich dopad je zřejmý. Čína prostřednictvím svých úvěrů přetváří globální řád, mění ekonomické závislosti a posiluje svou pozici v systému, který se posouvá od dolarové éry k multipolárnímu uspořádání.

---

¹⁶ SVOBODA, Jakub. *Čína tlačí na dedolarizaci. Úvěry v juanech ve světě prudce rostou*. Online. SINOPSIS. 2025. Dostupné také z: https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-cina-tlaci-na-dedolarizaci-uvery-v-juanech-ve-svete-prudce-rostou-40545632?utm_source=copilot.com.

Daně

Kunka Petkova, Daniel Fehling

10 years of BEPS and its meaning for the OECD two-pillar solution : comments from a German perspective

10 let iniciativy BEPS a její význam pro dvoupilířové řešení OECD : poznámky z pohledu Německa

FinanzArchiv, Vol. 81, (2025) No. 3, p. 286-298

Článek hodnotí, jak mezinárodní iniciativa OECD BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), jejímž cílem je omezit daňové úniky nadnárodních společností, během deseti let existence ovlivnila mezinárodní i německou daňovou politiku. Nejprve připomíná německá očekávání z r. 2015, kdy byly zveřejněny závěrečné BEPS zprávy, a následně posuzuje, do jaké míry se tato očekávání naplnila. Dále analyzuje, jak projekt BEPS proměnil globální daňové prostředí, např. přístup států k daňovým únikům, mezinárodní spolupráci či tvorbu nových pravidel. Je zdůrazněno, že řešení problematiky eroze daňové základny a přesouvání zisků mělo zásadní a dlouhodobý dopad na podobu mezinárodního daňového systému. - Poznámky. -- Další zhodnocení programu BEPS na s. 299-332.

Martina Rechbauer, Silke Rüniger, Benedikt Sieghartsleitner

CFC rules and investment activity : the role of the ATAD

Pravidla CFC a investiční činnost : úloha směrnice ATAD

FinanzArchiv, Vol. 81, (2025) No. 3, p. 191-245

Článek zkoumá, jak zavedení pravidla o ovládaných zahraničních společnostech (CFC) podle směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD) ovlivnilo investiční aktivity nadnárodních podniků v zemích s nižším korporátním zdaněním. Autoři analyzují data z 26 evropských zemí a sledují, zda po zavedení pravidla CFC došlo ke snižování počtu poboček mateřskými společnostmi a k omezení fixních aktiv v zemích s nižším zdaněním. Výsledky ukazují, že společnosti snížily podíl dceřiných společností i podíl fixních aktiv. Pokles se týká nejen mobilních aktiv (např. nehmotných), ale i reálné ekonomické činnosti. Část investic se přesunula do jiných zahraničních zemí mimo dosah CFC pravidla, ale celkový počet zahraničních dceřiných firem klesl. - Poznámky.

Michal Dvořák

Daňové povinnosti řidičů a kurýrů digitálních platforem

Daně a právo v praxi, Sv. 31, (2026) č. 3-4, s. 2-5

Autor analyzuje daňový a právní režim osob poskytujících služby v rámci sdílené (gig) ekonomiky v ČR. Primárně se věnuje situaci fyzické osoby, která tyto služby poskytuje vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, dotkne se ale i specifik spolupráce s tzv. flotilovými partnery. Autor nejprve krátce vymezuje právní vztahy v rámci fungování digitálních platforem, legální rámec podnikání a zdůrazňuje administrativní náročnost počátku poskytování služeb prostřednictvím online platforem. Následně rozebírá otázky daně z příjmů fyzických osob, konstrukce základu daně, odvodů na sociální a zdravotní pojištění a problematiku DPH, ve které vidí největší riziko sdílené ekonomiky. Příspěvek zdůrazňuje, že jádro složitosti je ve správné klasifikaci činnosti a následném přiřazení relevantních právních a daňových předpisů. Současné legislativní prostředí, doplněné o mechanismy mezinárodní výměny informací (DAC 7), definitivně uzavírá éru daňové anonymity v digitálním světě. -- Blíže ke statusu platformových pracovníků viz Práce a mzda č. 4/2026, s. 2-4.

Zdeněk Morávek

Daňové přiznání spolku za rok 2025

Účetní a daně, Sv. 29, (2026) č. 3, s. 10-20

Článek se věnuje podání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob u veřejně prospěšných poplatníků v r. 2026. Autor se zaměřuje na daňové přiznání spolků (ty jsou nejčastější formou veřejně prospěšných poplatníků). Zdůrazňuje potřebu správného stanovení hlavní činnosti spolku, protože rozdělení příjmů na příjmy z hlavní činnosti a z vedlejší činnosti je klíčové pro správné stanovení základu daně. Problematiku výpočtu daně z příjmů spolků autor dokládá řadou praktických příkladů. -- Podrobněji k daňovým specifikům veřejně prospěšných poplatníků viz UNES č. 3-4/2026, s. 8-16.

Zdeněk Burda

Doručování ve světle judikatury NSS z roku 2025

Daně a právo v praxi, Sv. 31, (2026) č. 3-4, s. 37-39

Seznámení se třemi usneseními Nejvyššího správního soudu z r. 2025, které se týkají chybného doručení písemnosti od správce daně. Autor komentuje varianty chybného doručování u rozšířeného senátu NSS; doručování v případě přestěhování adresáta i doručování písemností českého finančního úřadu prostřednictvím zahraničního správce daně.

Ivana Krylová

DPH u transakcí se spojenými osobami : aktuální vývoj, judikatura SDEU a přetrvávající nejasnosti

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2026, č. 1, s. 17-20

Článek shrnuje klíčové aspekty problematiky uplatnění daně z přidané hodnoty u transakcí mezi spojenými osobami, nastiňuje ideový konflikt mezi principy DPH a daně z příjmů v oblasti převodních cen a rekapituluje relevantní judikaturu SDEU. Představuje expertní doporučení k problematice úprav převodních cen mezi spojenými osobami a jejich dopad do DPH. Seznamuje také s kategorizací způsobu uplatnění DPH u převodních cen a jejich úprav (vazba na podkladové plnění; samostatné plnění; bez vazby - mimo předmět DPH). Autorka postupně přibližuje závěry rozsudků SDEU ve věci Balkan and Sea (C-621/10), ve věci Hamamatsu (C-529/16), ve věci Weatherford Atlas (C-527/203), případ Högkullen AB (C-808/23) a případ Arcomet Towercranes (C-726/23). Judikatura potvrzuje, že existence vazby mezi převodními cenami a konkrétními uskutečněnými plněními hraje zásadní roli při posuzování, zda transakce podléhá či nepodléhá DPH.

Ivana Andrejkovicova, Alena Andrejovska

The effect of corporate tax rates on foreign direct investment in the context of tax competition

Vliv sazeb daně z příjmů právnických osob na přímé zahraniční investice v kontextu daňové konkurence

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 29 (2026), No. 1, p. 1-15

Studie zkoumá vliv sazeb korporátní daně na příliv přímých zahraničních investic v rámci států Evropské unie. Autorky využívají panelová data ze 24 členských států za období 2002-2022 a aplikují metodu GMM k zachycení zpožděných reakcí investorů na fiskální změny. Výsledky pro celý vzorek potvrzují negativní dopad zákonné sazby daně z příjmů právnických osob s dvouletým časovým odstupem, kdy nárůst sazby o 1 procentní bod snižuje přímé zahraniční investice o 0,0851 % HDP. Citlivost je nejvýraznější v zemích východní Evropy, kde koeficient dosahuje hodnoty -0,4591, zatímco v západní Evropě nebyl vliv daňových sazeb na investice statisticky prokázán. Autorky dále uvádějí, že institucionální faktory jako kvalita regulace a politická stabilita jsou klíčovými determinanty pro celou EU, ve východním bloku hraje navíc pozitivní roli i stabilita daňových výnosů jako signál spolehlivosti státu. Výsledky zdůrazňují nutnost diferencovaného přístupu k hospodářské politice, jelikož fiskální nástroje zůstávají v postkomunistických ekonomikách dominantním faktorem přitažlivosti pro investory, zatímco v rozvinutých západních ekonomikách hrají primární roli faktory exportní výkonnosti a institucionálního prostředí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.15240/tul/001/2025-5-026>

Grégory De Boe, Marie Lamensch and Valérie Swaen

EU plastic packaging levy and national tax strategies toward circularity : complementarity of redundancy?

Poplatek za plastové obaly v EU a národní daňové strategie směřující k cirkulární ekonomice: doplněk nebo nadbytečnost?

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 12, p. 495-508

Rostoucí spotřeba plastů způsobuje závažné poškození životního prostředí. Akční plán Evropské unie pro oběhové hospodářství z r. 2015 zavedl poplatek za plastové obaly (plastic packaging levy), který členským státům ukládá povinnost přispívat na základě množství nerecyklovaného odpadu z plastových obalů. Článek se zabývá národními opatřeními v oblasti daní z plastových obalů (se zaměřením na situaci ve Španělsku, Portugalsku a Velké Británii) a porovnává jejich účinnost. Autoři dále hodnotí potenciální výhody i omezení harmonizované evropské daně z plastových obalů a zvažují, do jaké míry je harmonizovaná daň žádoucí pro podporu cirkulárního využívání plastů v celé Evropě. - Poznámky.

Georgi Ranchev

European tax aspects of the proposed 28th legal regime

Daňové aspekty navrhovaného evropského 28. právního režimu

European taxation, Vol. 66, (2026) No. 1, p. 44-48

28. právní režim zahrnuje komplexní soubor opatření, jejichž cílem je učinit z EU "nejlepší místo na světě pro zakládání a rozvoj inovativních společností orientovaných na technologie". Článek nastiňuje hlavní prvky, které musí být koncepčně zakotveny v daňovém rámci 28. právního režimu. Zaměřuje se zejména na potenciální daňová opatření v oblasti daňových úlev souvisejících s náklady na výzkum a vývoj, u zrychlených daňových odpisů, pobídek v oblasti daně z příjmů právnických osob i úlevy na srážkové dani. Je zdůrazněno, že pečlivě vyvážený právní rámec, který je šitý na míru společností podléhajícím 28. režimu a který se zaměřuje na propojené oblasti přístupu k financování, daňového, pracovního práva a insolvenčního práva, by mohl představovat zlomový bod z hlediska urychlení hospodářského růstu v rámci daňových hranic EU. - Poznámky.

Christina Dimitropoulou, Ashrita Prasad Kotha, Cristóbal Pérez Jarpa, Siddhesh Rao, Erika Isabella Scuderi and Jean-Phillippe Van West

The future of multilateralism in international tax : regional and economic voices under the UN Framework Convention for International Tax Cooperation (UNFCITC)

Budoucnost multilateralismu v mezinárodním zdanění : regionální a ekonomické hlasy v rámci Rámcové úmluvy OSN o mezinárodní daňové spolupráci (UNFCITC)

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 12, p. 477-494

OSN se od r. 2022 snaží o reformu globální daňové spolupráce. V článku je představen návrh Rámcové úmluvy OSN o mezinárodní daňové spolupráci (UNFCITC), který odráží rostoucí poptávku po inkluzivitě, spravedlnosti a legitimitě v globálním daňovém řízení. Autoři zdůrazňují, že budoucnost multilateralismu lze lépe pochopit, pokud se přestaneme omezovat na tradiční rozdělení "Sever" a "Jih" a budeme naslouchat specifickým hlasům klíčových regionálních a hospodářských bloků i jednostranných aktérů. Přibližují přístupy některých regionálních a strategických bloků (africké státy, USA, státy BRICS, země Latinské Ameriky a Karibiku, Evropská unie a její členské státy). - Poznámky.

Dominik Králík

Mezinárodní spolupráce správců daně a daňové kontroly přes hranice

Daně a právo v praxi, Sv. 31, (2026) č. 3-4, s. 6-9

Komplexní analýza právního rámce mezinárodní spolupráce v oblasti správy daní se zvláštním zaměřením na přeshraniční daňové kontroly a jejich praktické fungování. Autor věnuje pozornost nejen normativnímu zakotvení institutů v evropském a vnitrostátním právu, ale také jejich reálným dopadům na postavení daňových subjektů. Zabývá se rovněž ekonomickými a sociálními aspekty uplatňovaných nástrojů přeshraničního daňového šetření a hodnotí jejich legitimitu z hlediska proporcionality, efektivity a ochrany základních práv. Autor upozorňuje, že současný model klade důraz na důvěru mezi státy jako procesní princip, což zvyšuje efektivitu správy daní, zároveň však vytváří asymetrii vůči daňovým subjektům. Srovnání s praxí v Německu ukazuje, že posilování procesních práv a transparentnosti při přeshraničním dokazování může zvyšovat legitimitu a důvěru ve správní postupy, aniž by byla ohrožena efektivita kontroly.

Návrh novely zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, kterou se zavádí automatická výměna informací oznamovaných poskytovateli služeb s kryptoaktivy

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 4, příl. Legislativa, s. ii

Informace o schválení vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 1164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní. Zavádí automatickou výměnu informací oznamovaných poskytovateli služeb s kryptoaktivy, jak ji stanoví evropská směrnice DAC 8, a části směrnice DAC 9, jež upravuje výběr a další sdílení zvláštního podání - tzv. Informačního přehledu k dorovnávací dani. Návrh obsahuje pouze opatření požadovaná směrnicemi DAC 8 a DAC 9 na posílení správní spolupráce v daňové oblasti. Upravuje několik tematických celků: zavedení automatické výměny informací (AVI) poskytovateli služeb s kryptoaktivy; změny AVI oznamovaných finančními institucemi; rozšíření AVI podle druhů příjmů a majetku; rozšíření AVI o daňových stanoviscích s přeshraničním prvkem; rozšíření a úprava využití identifikační služby pro účely AVI; zpřísnění povinnosti výměny informací o daňovém identifikačním čísle a zavedení mezinárodní výměny informačních přehledů k dorovnávacím daním.

Návrh zákona o evidenci tržeb zaslán do mezirezortního připomínkového řízení

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 5, příl. Legislativa, s. i

Informace o návrhu zákona o evidenci tržeb, který předložilo ministerstvo financí v únoru 2026 do mezirezortního připomínkového řízení. Návrh upravuje podmínky pro zavedení elektronické evidence tržeb (EET 2.0), při zohlednění zkušeností z předchozího systému (EET 1.0), upraveného zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Tento zákon byl s účinností od 1.1.2023 zrušen. Nový zákon zavádí nástroj správy daní, jehož účelem je sloužit správci daně ke zjišťování informací o evidovaných tržbách. Působnost se bude vztahovat na všechny podnikatele přijímající evidované tržby (kontaktně provedené platby v provozovně nebo za fyzické interakce se zákazníkem). Nový systém evidence tržeb se věcně odlišuje od původního zejména v tom, že necílí plošně na všechny typy plateb a tržeb, ale pouze na platby uskutečněné kontaktním způsobem. Nejmenší podnikatelé budou moci využít alternativní řešení v případě, že se rozhodnou své tržby neevidovat (režim tzv. "EET OFF").

Magdaléna Vyškovská

Novinka ve způsobu zdanění kulturních licenčních poplatků daňových nerezidentů v České republice

Účetní a daně, Sv. 29, (2026) č. 2, s. 5-6

Stručné představení novelizace § 38c zákona o daních z příjmů s účinností od 1.1.2026, která byla provedena doplněním odstavců 3 a 4. Změna má za cíl zjednodušit povinnosti plátců ve vztahu k daňovým nerezidentům pobírajícím kulturní licenční poplatky ze zdrojů v ČR, jakož i potvrdit dosavadní praxi. Umožňuje přenést písemnou smlouvou povinnosti plátce daně, kterým je kulturní instituce, na zprostředkující agenturu, která je českým daňovým rezidentem nebo daňovým nerezidentem, jenž má v ČR stálou provozovnu. Zprostředkující agentura je v přímém kontaktu s autorem (daňovým nerezidentem) a má o něm bližší informace, které jsou ke správnému výběru daně nezbytné. Po přenesení povinnosti plátce daně tak zprostředkující agentura vystupuje vůči finančnímu úřadu jako plátce licenčního poplatku, daň srazí z platby licenčního poplatku autorovi podle § 38d ZDP a odvede daň svému místně příslušnému FÚ.

Martín Ardanaz, Evelyne Hübscher, Philip Keefer, Thomas Sattler

Policy misperceptions, information, and the demand for redistributive tax reform : experimental evidence from Latin America**Nesprávné vnímání daňové politiky, informace a poptávka po daňové reformě zaměřené na přerozdělování : experimentální zjištění ze zemí Latinské Ameriky**

Fiscal studies, Vol. 46, (2025) No. 3, p. 373-397

Autoři hledají odpověď na otázku, proč lidé nepodporují daňové reformy, které jsou v jejich vlastním zájmu. Na základě údajů získaných z online průzkumu, který zahrnoval osm zemí a 12 tisíc respondentů z celé Latinské Ameriky, autoři dokládají, že častým důvodem jsou mylné představy o tom, na koho dopadají daně, které mají být změněny. Experimentální průzkum se zaměřoval na daň z přidané hodnoty a na její progresivitu; respondenti, kterým bylo sděleno, že DPH je regresivní, výrazně častěji upřednostňovali reformy, které daň činí progresivnější. Jednotlivci, kteří nesprávně vnímají DPH jako progresivní daň, nejsou tak ochotní zaměřit se na její vyšší progresivitu. Mnoho respondentů vykazalo nekonzistentní preference, což porušuje obecný axiom odhalených preferencí. - Poznámky.

Ondřej Lichnovský, Miroslava Večeř

Postih podvodů na DPH v ČR, aneb když judikatura nahrazuje zákon

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2026, č. 1, s. 42-49

Kritická analýza odepírání nároku na odpočet DPH z titulu zaviněné účasti na podvodu na DPH. Autoři zdůrazňují, že problematika odepření nároku stojí v české praxi především na judikatuře, nikoli na výslovné zákonné úpravě. Seznamují s několika klíčovými rozsudky SDEU, které jsou základním kamenem boje proti daňovým podvodům a slouží jako interpretační vodítko. Autoři zkoumají, zda současný evropský a domácí judikaturní rámec poskytuje dostatečnou právní jistotu plátcům i správcům daně. Uvádějí, že podvody na DPH jsou dnes postihovány v rovině nalézací (při daňových kontrolách) a v rovině placení daní (ručení), nicméně navzdory zásadnímu posunu judikatury SDEU v oblasti postihu podvodu na DPH nedošlo ke změně právní úpravy v rovině nalézací. Stávající právní vakuum považují za obrovskou právní nejistotu daňových subjektů. - Poznámky.

Preetika Joshi, Kevin Markle, Leslie Robinson

Private country-by-country reporting and the misalignment between profits and economic activity

Podávání zpráv podle zemí a nesoulad mezi zisky a hospodářskou činností

FinanzArchiv, Vol. 81, (2025) No. 3, p. 246-285

Článek zkoumá, jak povinné podávání zpráv podle zemí (private country-by-country reporting, CbCR) ovlivnilo chování nadnárodních firem v oblasti přesouvání zisků. Autoři využívají práh 750 milionů eur pro povinné vykazování a pomocí regresní diskontinuity sledují, zda podniky po zavedení CbCR změnilly umístění svých zisků a reálných aktivit. Výsledky ukazují, že společnosti snížily nesoulad mezi zisky a skutečnou ekonomickou aktivitou, tedy omezily přesouvání zisků do zemí s nižší sazbou daně z příjmů právnických osob. U dceřiných společností v zemích s vysokou aktivitou a nízkými zisky před CbCR dochází ke snížení nesouladu zejména poklesem fixních aktiv. Zjištění mají významné dopady pro daňovou politiku. Naznačují, že pravidla CbCR skutečně omezují přesouvání zisků a mění to jak firmy investují. - Poznámky.

Stéphane Austry, Richard Vann, John Avery Johnes, Philip Baker, Peter Blessing, Robert Danon, Shefali Goradia, Johann Hattingh, Koichi Inoue, Guglielmo Maisto, Toshio Miyatake, Angelo Nikolakakis, Frank Pötgens, Kees van Raad, Jens Schönfeld and Bertil Wiman

The relationship of head office and its foreign permanent establishments : the current state of the Authorised OECD Approach. Part two

Vztah mezi ústředím a jeho zahraničními stálými provozovny : aktuální stav Autorizovaného přístupu OECD (AOA). Část druhá

Bulletin for international taxation, Vol. 79, (2025) No. 12, p. 456-469

Otázka zdanění stálých provozoven a výklad čl. 7 vzorové smlouvy OECD byly ve vyspělých státech předmětem významných rozdílů. K dosažení shody vytvořila OECD Autorizovaný přístup (AOA) pro přiřazování zisků stálým provozovněm. V této části se autoři zabývají praktickými dopady metody AOA ve zkoumaných zemích, se zaměřením na volný bankovní kapitál, a řeší obavy ohledně nesouladu pravidel pro přiřazování zisků stálým provozovněm s pravidly pro převodní ceny. Krátce také představují možné budoucí vývojové trendy a směry pro zdokonalení metod přiřazování zisku. - Poznámky.

Francesca Amaddeo

Taxing the gig economy: challenges for building the coherent framework

Zdanění gig ekonomiky: výzvy při vytváření uceleného rámce

European taxation, Vol. 66, (2026) No. 1, p. 3-12

Rozmach sdílené ekonomiky odhalil značné mezery v daňovém režimu práce zprostředkované online platformami. Nedávná legislativní opatření EU a OECD (zejména evropská směrnice DAC 7 a směrnice o zlepšení pracovních podmínek při platformové práci č. 2024/2831/EU) zvyšují transparentnost a vyjasňují některé aspekty platformové práce, nicméně autorka hodnotí, zda mohou tyto současné mezinárodní a unijní iniciativy vést k soudržnějšímu a spolehlivějšímu daňovému rámci. Zaměřuje se na status pracovníků, mechanismy podávání zpráv a výměny informací podle MRDP a na přeshraniční dopady. Zjištění ukazují, že dopad směrnice o platformové práci na daňovou oblast je pouze nepřímý, neboť výslovně vylučuje otázky daní a sociálního zabezpečení. Ponechává tak členským státům volnost rozhodnout, zda a jak její logiku začlení do vnitrostátního daňového rámce. - Poznámky.

Rhys Bane

To arbitrate or not to arbitrate? : the request for a preliminary ruling in Maxima LT (case C-497/25)

Rozhodovat v rozhodčím řízení, nebo ne? žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci Maxima LT (případ C-497/25)

European taxation, Vol. 66, (2026) No. 1, p. 22-29

Příspěvek seznamuje se žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce Soudního dvora EU ve věci Maxima LT (C-497/25), která se týká výkladu pojmu "dvojí zdanění" obsaženého v evropské směrnici o mechanismech řešení daňových sporů v EU (č. 2017/1852/EU). Autor zejména zjišťuje, zda primární právo nějak omezuje členské státy, které se chtějí odvolat na čl. 16 odst. 7 této směrnice, aby příslušné orgány členských států nemohly v rámci své diskreční pravomoci odmítnout dotčené osobě přístup k poradní komisi pro řešení sporů, pokud se příslušné orgány členských států nedohodly na správném výkladu a

použití dvoustranné daňové smlouvy. Je zdůrazněno, že tento případ je prvním řešeným v souvislosti s uvedenou směrnicí, která byla přijata před více než osmi lety, a do konce r. 2023 bylo na jejím základě vyřízeno několik set případů. - Poznámky.

Krzysztof Lipka

Transfer pricing and critical feminist tax theory

Převodní ceny a kritická feministická daňová teorie

Právník, Vol. 16, (2026), příl. Lawyer Quarterly No. 1/2026, p. 81-93

Článek analyzuje mechanismy převodních cen a zkoumá, zda je stávající mezinárodní standard v souladu s požadavky na genderovou neutralitu a spravedlivé rozdělení bohatství, resp. kritickou feministickou daňovou teorií. Autor vychází z historického vývoje regulace od r. 1920 až po aktuální iniciativy OECD a zohledňuje odhady, podle nichž k manipulacím s převodními cenami dochází ve více než 2/3 všech mezinárodních transakcí. Uvádí, že po 100 letech dominance principu tržního odstupe (arm's length principle) je tento systém kritizován pro svou subjektivitu a faktické zvýhodňování velkých nadnárodních korporací na úkor menších subjektů a rozvojových zemí. Jako alternativu článek zkoumá globální systém rozdělování zisků pomocí vzorce (formulary apportionment), který by mohl vedle ekonomických ukazatelů, jako jsou majetek, tržby či objem mezd, zahrnovat i sociální a ideologické faktory reflektující potřeby žen a znevýhodněných skupin. Vytvoření inkluzivní mezinárodní daňové organizace a nahrazení principu tržního odstupe alokačním vzorcem představuje dle autora nejvhodnější cestu k naplnění požadavků na spravedlivou redistribuci příjmů a navýšení korporátních daní na úkor zdanění spotřeby, které neúměrně zatěžuje domácnosti s nízkými příjmy. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/TLQ_1_26_Lipka.pdf

Václav Benda

Vracení daně při dodání zboží cestujícím určeného k vývozu zboží v osobním zavazadle

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 34, (2026) č. 1, s. 46-49

Autor nejprve připomíná pravidla pro vracení DPH fyzickým osobám ze třetích zemí při vývozu zboží, která platila do konce r. 2025. Dále vysvětluje praktické dopady novelizace § 66 zákona o DPH, ve kterém jsou stanoveny podmínky pro osvobození od daně při dodání zboží. V nových odstavcích je upraveno osvobození od daně při vývozu zboží, které se nachází v osobním zavazadle cestujícího, a na ně navazuje novelizované znění § 84 zákona o DPH. Nová právní úprava mění dřívější koncepci u vývozu zboží, které má být odneseno v osobním zavazadle cestujícího. Orientuje se na nárok plátce na osvobození od daně při vývozu (rozumí se jím výstup zboží z území EU na území třetí země).

Pavel Černý

Výši daní ovlivňuje tradice : Česko se řadí mezi země, kde je zdanění alkoholu spíše nižší

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 1, s. 26-28

Srovnávací pohled na zdanění alkoholu ve vybraných zemích. Obecně jsou alkoholické nápoje zatíženy dvěma druhy daní: DPH, která se stanovuje procentní sazbou z prodejní ceny, a významnější položku tvoří spotřební daň, jež se obvykle vyčísluje konkrétní finanční částkou za dané množství nápoje či v něm obsaženého alkoholu. Ve většině zemí platí odlišné daňové režimy pro pivo, víno a ostatní lihoviny. Tabulky přehledně uvádějí daňové zatížení u piva, vína a destilátů ve vybraných vyspělých státech (spotřební daň a DPH). Graf dokresluje porovnání spotřebitelských cen alkoholických nápojů v r. 2024 (nejvyšší ceny jsou na Islandu, v Norsku, Finsku, Turecku, Irsku, Řecku a Albánii). -- Viz i další příspěvky tematické příl. Češi a alkohol (konzumace alkoholu, spotřeba u mladých lidí, domácí výroba a pěstitelské pálení). -- Viz také téma "co se pije v Česku" v čas. Statistika & my č. 2/2026, s. 12-13.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 31, (2026) č. 3-4

Daňové povinnosti řidičů a kurýrů digitálních platforem (s. 2-5); Mezinárodní spolupráce správců daně a daňové kontroly přes hranice (s. 6-9); Uplatnění nulové daně z příjmů fyzických osob v roce 2026 (s. 10-15); Daňové příznání k dani z příjmů PO za rok 2025 (s. 16-20); Zdanění prodeje nemovitostí: aplikace § 7 a 10 ZDP v praxi (s. 21-24); Základ daně a jeho výpočet dle § 36 ZDPH: praktický průvodce (s. 25-31);

Metodické pokyny GFŘ k osvobození od daně z nemovitostí 2025/2026 (s. 32-36); Doručování ve světle judikatury NSS z roku 2025 (s. 37-39); Zdravotní pojištění - když zaměstnavatel neodvádí pojistné (s. 40-46).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 27, (2026) č. 7

Dluhy z hlediska daně z příjmů v daňové evidenci (DE) (s. 3-4); Pohledávky z hlediska daně z příjmů v DE (s. 5-7); Darovaná nemovitá věc - odpisy (s. 12-14); Zděděná nemovitá věc - odpisy (s. 15-18); Dary z pohledu daní (s. 21-24); Finanční leasing a daně (s. 25-28); Opravné položky - účtování (s. 35-38); Když zaměstnanec nastupuje do práce: zaměstnavatelé a zdravotní pojištění - DPH (s. 39-41); Souběh zaměstnání: výkon funkce z pohledu ZP (s. 42-44); Zaměstnávání uprchlíků (s. 45-46); Pořízení a prodej osobního automobilu využívaného pro osobní potřebu (s. 51-54); Účetní a daňoví poradci - digitální prostředí (s. 55-58); Digitalizace mzdově-účetní oblasti (s. 59-61); Práce na dálku - vyšší náhrady zaměstnanci (s. 65-66).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2026, č. 6

Vrácení bezdůvodně zaplacené daně z přidané hodnoty - § 81 ZDPH (s. 1-4); Jak snížit rizika vyplývající z převodních cen (s. 5); Otázky a odpovědi: uplatnění DPH po uplynutí jednoho roku a daň z příjmů (s. 4); výklad § 19 ZDP - osvobození od daně (s. 6-7); školné pro syna jednatele firmy (s. 7-8); daňový nerezident - odměna členovi představenstva v r. 2026 (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2026, č. 7

Uplatnění AI v rámci výkonu účetního a daňového poradenství (s. 1-4); Dotazy a odpovědi: FVE - daňové výdaje (s. 4-6); prodej automobilu z hlediska daní a DPH "paušalisty" (s. 6-7); příjem dědictví ve vazbě na slevu na manželku (s. 7); § 56a ZDPH a nájem nemovité věci (s. 7); kurz pro přepočítání cizí měny - 1 % vstupní ceny vozidla (s. 8); příjem provozní dotace na školení a daň z příjmů (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2026, č. 7

DPH u dodání nemovitých věcí (1. část) - úprava účinná od 1.7.2025 s ohledem na vyhodnocení osvobození či zdanění dodání nemovitých věcí (s. 1-6); DPH u poskytování ubytování prostřednictvím platform (s. 6-9); Dotazy a odpovědi: daňový doklad a zálohová faktura (s. 9); záloha na koupi nemovitosti (s. 9); DPH a záměr stavby stožáru elektrické sítě (s. 10); prodej podílu v dceřinné společnosti (s. 10).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2026, č. 8-9

Identifikované osoby - II. část (s. 1-3); Jaký finanční úřad může kontrolovat DPH? - celorepubliková místní příslušnost (s. 3-6); Dotazy a odpovědi: úprava odpočtu DPH při přerušení podnikání (s. 7); nárok na odpočet DPH u majetku nakoupeného před datem registrace k DPH (s. 7); přeprava zboží do Anglie (s. 8); obchod mezi Čínou a USA (materiál zpracován v ČR) (s. 8-9); sazba DPH u montáže oken pro rodinný dům (s. 9); nákup zboží z EU a s tím související vyměření DPH (s. 9-10); uplatnění DPH při rekonstrukci bytové jednotky (s. 10); pořízení zboží ze Slovenska (s. 10).

Účetnictví v praxi

Sv. 30, (2026) č. 3-4

Osvobození příjmů 2026: nemovitosti, podíly, cenné papíry, kryptoaktiva (s. 2-8); Informace GFŘ ke změnám v uplatňování odpočtu od 1.1.2025 (s. 9-13); Odpisování fotovoltaiky po zrušení § 30b ZDP (s. 14-18); Účetní a daňový pohled na majetek (s. 19-22); Novely daní z příjmů roku 2025 (s. 23-30); Převod podnikání z OSVČ na s. r. o. (s. 31-37).

Ekonomické vědy. Ekonomie

David McKenzie

Designing and analysing powerful experiments : practical tips for applied researchers

Návrh a analýza statisticky silných experimentů : praktická doporučení pro aplikované výzkumníky

Fiscal studies, Vol. 46, (2025) No. 3, p. 305-322

V posledních dvaceti letech došlo k prudkému nárůstu využívání randomizovaných experimentů ekonomy při řešení výzkumných otázek. Autor rozebírá, jak lze zvýšit statistickou sílu v jednotlivých fázích randomizované kontrolované studie (RCT) - při jejím návrhu, provádění i analýze. Standardním řešením je zvětšení velikosti vzorku, autor ale poskytuje návod k mnoha dalším postupům, které mají výzkumníci k dispozici, a vysvětluje, proč jsou účinné. Navrhuje praktický rámec, jak pomocí promyšleného návrhu, kvalitní realizace a efektivní analytické strategie dosáhnout vyšší přesnosti odhadů i bez většího vzorku. Zaměřuje se na to, jak konkrétní rozhodnutí v každé fázi výzkumu ovlivňují variabilitu výsledků, kontrast mezi skupinami a celkovou efektivitu experimentu. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky věnující se symposiu o statistické síle experimentů a nových praktických poznatcích a nástrojích na s. 323-371.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Barbarians man the gates : trouble in privat credits

Barbaři střeží brány: potíže s úvěry od soukromých věřitelů

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9493, p. 59-61

Článek se zabývá rychlým růstem soukromého úvěrování. Vysvětluje, že rychle rostoucí trh s „private credit“, tedy půjčkami poskytovanými investičními fondy místo bank, začíná narážet na vážné problémy. Investoři se snaží z fondů vybírat peníze, ale ty drží nelikvidní úvěry, což vyvolává chaos a ztrátu důvěry. Rizika se mohou přenést i na banky a pojišťovny, které jsou s těmito fondy propojené. Text upozorňuje, že přesun financování mimo banky sice změnil podobu rizika, ale možná ho ve skutečnosti nesnížil. -- K tématu viz také s. 11-12.

L. Coutinho, O. Croitorov, B. Pataracchia, M. Ratto, A. Rezessy, J. Teresinski

Factors behind the 2025 appreciation of the euro exchange rate and their macroeconomic impact

Faktory ovlivňující posílení kurzu eura v roce 2025 a jejich makroekonomický dopad

Quarterly report on the euro area, Vol. 25 (2026), No. 1, p. 7-20

Studie zkoumá příčiny výrazného posílení eura v r. 2025 a případné dopady na ekonomiku eurozóny a její globální konkurenceschopnost. Autoři používají strukturální makroekonomický model pro tři regiony (eurozóna, USA a zbytek světa) a pracují s kvartálními časovými řadami od r. 1998 do třetího čtvrtletí r. 2025. Nominální efektivní směnný kurz eura posílil od února do prosince r. 2025 o 7,3 %, což bylo taženo zejména zisky vůči americkému dolaru (12,5 %) a čínskému jüanu (8,9 %). Analýza identifikuje jako dominantní faktor posílení šoky v rizikové prémii, které odrážely zvýšenou nejistotu ohledně americké hospodářské politiky po vyhlášení plošných cel v dubnu r. 2025 a převážily nad tradičními fundamenty. Dle autorů je dopad této apreciacie na reálnou ekonomiku velmi omezený a dočasný. Růst HDP byl snížen maximálně o 0,1 procentního bodu a deficitní vliv na obchodní bilanci dosáhne v polovině r. 2027 pouze -0,2 procentního bodu od rovnovážného stavu. Studie konstatuje, že vliv na inflaci byl zanedbatelný díky pouze částečnému promítání kurzu do cen, přičemž většina efektů těchto šoků zcela vymizí v průběhu r. 2027. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/ip333_en.pdf

Kate Duguid, Michelle Chan, Ian Smith

Foreign central banks sell US treasuries amid war in Iran

Zahraniční centrální banky prodávají americké státní dluhopisy v souvislosti s válkou v Íránu

Financial Times, Vol. 2026, No. 42214 (1.4.2026), p. 9

Článek se zabývá výrazným výprodejem amerických státních dluhopisů zahraničními centrálními bankami, které se po vypuknutí války v Íránu snaží stabilizovat své ekonomiky. Dle dat Federálního rezervního systému klesla hodnota dluhopisů v úschově světových centrálních bank za období od 25. února do

konce března r. 2026 o 82 miliard dolarů na úroveň 2,7 bilionu dolarů (nejnižší stav od r. 2012). Pokles je přímým důsledkem nárůstu cen energií po uzavření Hormuzského průlivu, což nutí čisté dovozce ropy, jako jsou Turecko, Indie či Thajsko, k odprodeji dolarových aktiv pro obranu vlastních měn před devalvací. Turecká centrální banka například od 27. února odprodala zahraniční cenné papíry v hodnotě 22 miliard dolarů. Dle analytiků tyto kroky přispěly k nejprudšímu nárůstu výnosů dvouletých a desetiletých dluhopisů od r. 2024 a potvrzují širší trend diverzifikace devizových rezerv mimo americký dolar. Tímto se trh o objemu 30 bilionů dolarů stává závislejším na soukromých investorech.

Here we go again : the war economy (1)

A je to tu zase : válečná ekonomika (část 1.)

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9492, p. 71-72

Článek se zabývá tím, jak nový energetický šok způsobený válkou USA a Izraele proti Íránu znovu oživuje inflaci v bohatých zemích. Ceny ropy a plynu prudce rostou, což zvyšuje náklady firem i domácností a hrozí návratem tlaku na životní úroveň. Článek zdůrazňuje, že i když současný růst cen energií zatím nedosahuje intenzity minulých ropných krizí, může rychle zvýšit inflaci na 4–6 %, zatímco centrální banky mají kvůli politickým tlakům méně prostoru reagovat. Upozorňuje, že pokud banky nezasáhnou, vlády budou znovu nuceny dotovat energie, což by ještě více zatížilo veřejné finance. -- Viz také příspěvek na s. 72-73.

Claire Jones, Amelia Pollard

Is Warsh set to be the next Fed fall guy?

Bude Warsh dalším obětním beránkem Fedu?

Financial Times, Vol. 2026, No. 42229 (20.4.2026), p. 19

Článek se zabývá nominací Kevina Warshe na post předsedy amerického Federálního rezervního systému, o které má začít v úterý 21.4. jednat bankovní výbor Senátu. Dle autorek plánuje Warsh radikální změny v komunikaci banky i v řízení rozvahy, která je v současnosti na hodnotě 6,7 bilionu dolarů. Warsh sází na růst produktivity vyvolaný umělou inteligencí jakožto faktor, který umožní budoucí snižování úrokových sazeb. Aktuální situace je však komplikovaná vysokou inflací, kdy futures trhy predikují méně než 50% pravděpodobnost snížení úrokových sazeb v tomto roce, což je v přímém rozporu s požadavky prezidenta Trumpa na okamžité uvolnění měnové politiky. Podle článku může být Warshův mandát zkouškou nezávislosti Fedu, jelikož bude muset čelit nejen stagflačním rizikům plynoucím z vysokých cen ropy, ale i bezprecedentnímu tlaku na reformu vztahů s ministerstvem financí a právním sporům o odvolatelnost členů Rady guvernérů Fed.

Olaf Storbeck

Lagarde says central bank ready ro raise rates

Lagardeová tvrdí, že ECB je připravena zvýšit úrokové sazby

Financial Times, Vol. 2026, No. 42209 (26.3.2026), p. 4

Článek informuje o připravenosti Evropské centrální banky zvýšit úrokové sazby v reakci na inflační šoky, které byly vyvolány konfliktem v Íránu a uzavřením Hormuzského průlivu. Prezidentka ECB uvedla, že banka je odhodlána bezpodmínečně udržet inflační cíl eurozóny na úrovni 2 %, a to i přesto, že na posledním zasedání ponechala sazby pošesté v řadě beze změny (na 2 %). Před vypuknutím konfliktu trhy očekávaly stagnaci či pokles sazeb, ovšem prudké zvýšení ceny ropy vedlo k přehodnocení výhledu na dvě zvýšení sazeb o 0,25 procentního bodu do konce r. 2026. Dle Lagardeové je současná ekonomická situace stabilnější než při energetickém šoku v r. 2022, kdy inflace dosahovala 11 %, nicméně aktuální situace by mohla vyžadovat graduální zpřísnění měnové politiky k zamezení sekundárních efektů.

Leslie Hook, John Paul Rathbone

Turkey's gold sell-off deepens global price slump

Výprodej zlata v Turecku prohlubuje celosvětový propad jeho ceny

Financial Times, Vol. 2026, No. 42220 (9.4.2026), p. 10

Článek se věnuje důsledkům výprodeje zlata Tureckou centrální bankou. Podobné odprodeje spolu s válkou v Íránu přispěly k nejprudšímu měsíčnímu propadu ceny zlata od r. 2008. Za období od 27. února do 27. března r. 2026 prodalo Turecko 52 tun zlata a sjednalo swapy v objemu dalších 79 tun. Tyto operace v celkové hodnotě téměř 20 miliard amerických dolarů měly za cíl posílit liru a zajistit dolarovou likviditu v boji

proti 31% inflaci. Čisté mezinárodní rezervy země klesly o téměř polovinu na 46 miliard dolarů. V důsledku těchto kroků cena zlata klesla o 11,5 % z lednového rekordu 5 500 dolarů na zhruba 4 650 dolarů za unci.

Piotr Mielus

Volatility modelling : what drives CEE currency option prices?

Modelování volatility : co ovlivňuje ceny měnových opcí ve střední a východní Evropě?

Prague economic papers, Vol. 35 (2026), No. 1, p. 1-27

Studie zkoumá faktory, které ovlivňují volatilitu a oceňování měnových opcí na trzích střední a východní Evropy (PLN, HUF, CZK) v porovnání s párem EUR/USD. Vychází z analýzy denních dat za období od 22. října 2010 do 20. ledna 2025. Autor na základě pěti ekonometrických modelů dokládá, že u měn států střední a východní Evropy existuje silná pozitivní korelace mezi oslabením domácí měny a nárůstem volatility, což vede k trvale kladným cenám strategií risk reversal. Uvádí, že tříměsíční opce na EUR/USD vykazují vyšší předpovědní schopnost s metrikou DQM nad 50 %, zatímco trh CZK dosahuje nejslabších výsledků. Závěrem konstatuje, že volatilita na rozvíjejících se trzích je poháněna asymetrií rizika a očekáváním měnových krizí, zatímco historická volatilita má na budoucí ceny opcí pouze slabý, psychologicky podmíněný, vliv. Pro efektivní řízení rizik doporučuje využívat spíše modely založené na vývoji podkladového aktiva a kalendářních spreadech. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.906>

František Táborský

What financial markets in the CEE region tell us about inflation expectations

Co nám finanční trhy v regionu střední a východní Evropy říkají o inflačních očekáváních

Statistika, Vol. 106, (2026) No. 1, p. 5-20

Článek se věnuje problému měření dlouhodobých inflačních očekávání v zemích střední a východní Evropy a jejich významu pro měnovou politiku. Studie pomocí panelové regrese odhaduje „syntetická“ tržní inflační očekávání pro Česko, Polsko a Maďarsko, kde skutečné tržní ukazatele chybí. Výsledky ukazují, že modelovaná tržní očekávání jsou mnohem stabilnější než průzkumová, která centrální banky často používají. Autor upozorňuje, že průzkumová očekávání nejsou vhodnou náhradou dlouhodobých inflačních očekávání, protože se vyvíjejí odlišně a mohou vést k chybným rozhodnutím měnové politiky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 34, (2026) č. 4

Umělá inteligence mění nábor ve finančnictví. Ve skutečnosti ale mění mnohem víc (s. 10-12); AI v českém finančnictví: od PoC k odpovědnosti jsme na prahu AI Act (s. 14-15); Banky musí být stabilním pilířem ekonomiky i partnerem změn - rozhovor s ředitelem ČBA D. Baranem (s. 16-20); AI a platební revoluce (s. 22-23); Potřeby finančních institucí ve světě rostoucích konfliktů se mění: od supply chains k "wartime resilience" (s. 26-28); Nové horizonty: praktické dopady integrace kryptoaktiv do banky (s. 29); Větší ochrana spotřebitele i snadnější přístup na burzu - to jsou novinky v regulaci (s. 35); Reálné změny v kyberbezpečnosti (s. 36-37); Bankovní pobočky ve světě: proč český model není ani zastaralý, ani vítězný (s. 44-45); Díky AI se ESG v roce 2026 definitivně přesouvá do jádra bankovního byznysu (s. 46-47); Umělá inteligence v energetice: divergující trajektorie Česka a Západu v roce 2026 (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Gaurav Khanna, Emir Murathanoglu, Caroline Theoharides, Dean Yang

Abundance from abroad: migrant income and long-run economic development

Bohatství ze zahraničí: příjmy migrantů a dlouhodobý hospodářský rozvoj

The American Economic Review, Vol. 116, (2026) No. 4, p. 1540-1577

Studie zjišťuje, jak růst příjmů zahraničních migrantů ovlivňuje dlouhodobý rozvoj oblastí jejich původu. Na datech z Filipín autoři ukazují, že příjmové šoky migrantů se časem výrazně násobí a zvyšují domácí příjmy, vzdělání i kvalifikovanou migraci. Až tři čtvrtiny dlouhodobých zisků přitom vzniká v domácí ekonomice, nikoli jen díky příjmům ze zahraničí. Zhruba pětina celkového efektu pochází z vyšších

investic do vzdělání. Autoři zdůrazňují, že podpora legální pracovní migrace může být účinným nástrojem rozvojové politiky. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20241465>

Burnout : European energy

Vyhoření : evropská energetika

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9491, p. 19-20

Tématem článku je rostoucí energetická krize v Evropě a její strukturální příčiny. Autoři odhalují, jak válka v Íránu a uzavření Hormuzského průlivu znovu odhalují slabiny evropského energetického systému, od vysoké závislosti na dovozu až po omezený potenciál obnovitelných zdrojů. Vlády reagují cenovými zásahy a daňovými úlevami, ale zásadní reformy trhu jsou nepravděpodobné. Největší výzvou zůstávají rostoucí systémové náklady a nutnost masivních investic do propojené evropské sítě. Evropským státům tak nezbývá než se přizpůsobit dražší energii a hledat společná řešení místo izolovaných národních kroků.

Entangled with the adversary : ITER

Zapletení s protivníkem program : ITER

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9494, p. 21

Článek popisuje, že navzdory téměř úplnému přerušení vědecké spolupráce mezi Evropou a Ruskem po ruské invazi na Ukrajinu pokračuje společná práce na projektu ITER, mezinárodním experimentálním reaktoru jaderné fúze ve Francii. Rusko stále dodává části magnetů, chladicí systémy či ochranné panely. Jeho vyřazení by projekt dále zpomalilo. Text zdůrazňuje, že ITER už nyní trpí obrovskými zpožděními a rostoucími náklady. Dokončení se posunulo z r. 2016 až na r. 2039 a rozpočet narostl na více než 32 miliard dolarů. Komplexní mezinárodní struktura projektu vede k logistickým problémům a neefektivnímu rozdělení výroby. Mezitím soukromé firmy v oblasti jaderné fúze rychle postupují, zejména americké startupy, které plánují první výrobu plazmatu už kolem r. 2027. Pokud uspějí dříve než ITER, může se evropský projekt stát zastaralým a ztratit význam.

Henry Foy, Amy Kazmin

EU urges limits to energy cost support

EU vyzývá k omezení podpory nákladů na energii

Financial Times, Vol. 2026, No. 42218 (7.4.2026), p. 2

Článek informuje o varování Evropské komise a Evropské centrální banky před nadměrnými vládními dotacemi na kompenzaci cen energií. Autoři připomínají nárůst cen ropy a plynu, které v Evropě od počátku války v Íránu vzrostly o 60 % a vývoj zadlužení Evropské unie, které od úrovně 77,8 % HDP v r. 2019 vzrostlo na poměr 82,1 % HDP ve třetím čtvrtletí r. 2025. Dle komisaře Jørgensena a prezidentky ECB Lagardeové hrozí, že plošná a časově neomezená opatření prohloubí fiskální krizi a podpoří inflaci, což dokládá příklad Itálie s rozpočtovým deficitem 3,1 % HDP v r. 2025 nebo Polska, které kvůli snížení daní na paliva přichází měsíčně o 1,6 miliardy zlotých (370 milionů eur). Ministři financí Německa, Španělska, Itálie, Portugalska a Rakouska zdůrazňují nutnost zavedení celounijní daně z neočekávaných zisků energetických firem, aby byla zachována fiskální disciplína i závazky k zelené transformaci bez ohrožení energetické bezpečnosti. Dle autorů je klíčové soustředit se na dočasnou a cílenou pomoc těm nejchudším domácnostem.

Susannah Savage, Jana Tauschinski, Eva Xiao, Andres Schipani

The global food crisis unleashed by the war

Celosvětová potravinová krize vyvolaná válkou

Financial Times, Vol. 2026, No. 42210 (27.3.2026), p. 15

Článek popisuje hrozbu pro globální potravinovou bezpečnost vyvolanou válkou v Perském zálivu a následným ochromením trhu s hnojivými a energiemi. Autoři upozorňují, že konflikt přímo ohrožuje 43 % světového obchodu s močovinou a 45 % exportu síry procházejícího Hormuzským průlivem, což vedlo k nárůstu cen některých hnojiv o více než 50 %. V Indii jsou dodávky plynu pro domácí výrobu hnojiv omezeny na 70 % běžné úrovně a v Somálsku vzrostly ceny základních potravin o pětinu. Dle predikcí by mohlo do června 2026 čelit akutní potravinové nejistotě dalších 45 milionů lidí a v USA hrozí nárůst potravinové inflace ze současných 2 % na dvouciferné hodnoty, pokud boje potrvají do léta. Současný

šok může mít drtivější dopady než invaze na Ukrajinu, protože naráží na fyzické limity produkce klíčových živin, což by při přetrvání vysokých cen (kolem 1 000 dolarů za tunu hnojiva) mohlo zvýšit globální ceny potravin o 60 % až 100 %.

Lubica Štiblárová

The institutional-economic nexus in driving greenfield FDI to European countries

Vzájemná provázanost institucionálních a ekonomických faktorů při přilákání přímých zahraničních investic do evropských zemí

Prague economic papers, Vol. 35 (2026), No. 1, p. 28-55

Studie zkoumá vliv institucionální kvality na příliv zelených přímých zahraničních investic v evropských zemích v závislosti na jejich ekonomické úrovni. Text vychází z analýzy dynamického panelového modelu pro 28 evropských států (členové EU a Spojené království) zahrnující časovou řadu 2003-2022. Autorka konstatuje, že samotná vysoká kvalita institucí k přilákání investorů obvykle nestačí, její vliv se však stává ekonomicky významným v kombinaci s vyšším stupněm hospodářského rozvoje, což potvrzuje teorii institucionálních možností. Analýza odhaluje výrazné sektorové rozdíly, kdy tento podmíněný efekt dominuje především v sektoru služeb náročném na kvalitu právního rámce, zatímco v průmyslové výrobě hrají primární roli spíše efektivnostní motivy, jako jsou nízké mzdové náklady. V rozvinutých zemích je vhodné posilovat politickou stabilitu a kontrolu korupce, což podporuje investice s vysokou přidanou hodnotou. V méně rozvinutých regionech navrhuje autorka stimulovat investory spíše prostřednictvím infrastruktury a nákladových výhod. Přes obecně vysoké hodnocení v celosvětovém měřítku dochází v Evropě od r. 2008 k poklesu kvality institucí, což je do značné míry důsledkem oportunistických politiků a sporů o rozdělování zdrojů, které bránily provedení nezbytných reforem. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.903>

Julian Olk

Kanzler wollte die Wirtschaftswende - das ist die Bilanz

Kancléř usiloval o ekonomickou transformaci – to je výsledek

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 37 (23.2.2026), S. 10-11

Před spolkovými volbami v r. 2025 oznámil německý kancléř F. Merz rozsáhlé reformy. Pohled na klíčová hospodářská odvětví však ukazuje, že se zatím mnoho nezměnilo. Článek bilancuje tyto oblasti: omezování byrokracie, nabídka pracovních míst, daně, inovace, infrastruktura, rozpočet a zahraniční obchod.

Katherina Reiche ; rozhovor vedli Julian Olk a Klaus Stratmann

Ministerin verteidigt Energiepläne

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 35 (19.2.2026), S. 4-5

Spolková ministryně hospodářství K. Reiche v rozhovoru vysvětluje, jak hodlá přebudovat energetický systém v Německu. Odmítá obvinění, že brání rozvoji obnovitelných zdrojů energie a že je zodpovědná za relativně prázdné zásobníky zemního plynu.

Dino Pinelli

Productivity, innovation and the use of AI : insights from ARC 2025

Produktivita, inovace a využití umělé inteligence : postřehy z konference ARC 2025

Quarterly report on the euro area, Vol. 25 (2026), No. 1, p. 35-44

Článek analyzuje závěry výroční výzkumné konference ARC 2025, která se zaměřila na potenciál umělé inteligence pro snižování rostoucí produkční mezery mezi EU a USA. Konferenci pořádala v listopadu 2025 Evropská komise. Dle zpracování makroekonomických časových řad produktivity práce z let 1995–2025 a statistik výdajů na ICT výzkum se produktivita práce v USA zvýšila v posledním desetiletí o 15 %, zatímco v EU pouze o 4 %. To může být důsledkem zaostávání v digitálních inovacích, kdy EU generuje pouze 9 % globálních výdajů na ICT výzkum oproti 55 % v USA. V r. 2024 vyprodukovala EU pouze zlomek významných AI modelů ve srovnání s USA. Ačkoli v míře adopce AI evropské firmy téměř drží krok s americkými, autoři odhadují, že AI může trvale zvýšit produktivitu v EU pouze o 0,3 procentního bodu ročně, zatímco v USA až o 1 procentní bod, a to kvůli menšímu podílu domácího sektoru produkujícího software. Prioritou pro EU by mělo být odstranění fragmentace jednotného trhu v oblasti testování autonomních systémů, zjednodušení regulací, které brzdí nové účastníky trhu, a posílení kolektivního vyjednávání. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/ip333_en.pdf

Gabriel Felbermayr ; rozhovor vedl Julian Olk

Wirtschaftsweiser warnt vor Folgen des Iran-Kriegs

Ekonomický expert varuje před důsledky války s Íránem

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 45 (5.3.2026), S. 4-5

Rozhovor s ekonomem G. Felbermayrem o důsledcích války USA s Íránem pro Německo. Felbermayr vidí několik rizik, jako jsou vysoká inflace, nižší růst či vysoké ceny energií. Kromě toho hovoří o svých plánech a sporu v Radě expertů, která pomáhá německé vládě s hospodářskou politikou.

Informatika. Počítače

Picking their brains : artificial intelligence

Čerpání z jejich znalostí : umělá inteligence

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9492, p. 80-81

Článek se zabývá rychlým posunem světového výzkumu umělé inteligence směrem k Číně, která během několika let výrazně zvýšila počet špičkových AI odborníků a poprvé v oboru předstihla USA. Čínské univerzity dominují v počtu absolventů, kteří publikují v nejprestižnějších AI publikacích, a země dokáže udržet většinu talentů doma. Zároveň klesá atraktivita USA kvůli vízovým omezením, politickým tlakům a nejistotě ve financování, zatímco Čína láká vědce rostoucí kvalitou institucí a štědrými cenovými nabídkami. Na závěr článek varuje, že pokud trend potrvá, může mít Čína během několika let výrazně více špičkových AI výzkumníků než USA, což jí poskytne zásadní výhodu v technologickém soupeření. -- Viz také příspěvky na s. 62, 65-66 a 73-74.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

The saga continues : Arctic Europe

Příběh pokračuje : arktická Evropa

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9493, p. 20

Článek se zaměřuje na debatu o možném vstupu Islandu do Evropské unie a na hlavní důvody, proč se tato otázka znovu otevírá. Pro vstup hovoří zejména bezpečnostní obavy spojené s Arktidou, ruskou agresí a nejistým chováním USA. Dále snaha o větší politický vliv na pravidla EU, která Island už nyní přebírá, a ekonomické argumenty včetně větší stability a možnosti přijmout euro. Proti stojí silný odpor části veřejnosti a politiků kvůli obavám ze ztráty suverenity a kontroly nad rybolovem, který je pro Island klíčový. Referendum má rozhodnout, zda převáží pragmatické důvody nad tradičním důrazem na nezávislost.

Peter Foster, George Parker, Andy Bounds

Too late to turn to Europe?

Je už pozdě obrátit se na Evropu?

Financial Times, Vol. 2026, No. 42230 (21.4.2026), p. 15

Článek se zabývá pokusem britské vlády pod vedením premiéra K. Starmera o narovnání vztahů s Evropskou unií. Analýza vychází z aktuálních vládních odhadů a průzkumů veřejného mínění realizovaných v dubnu r. 2026 a reflektuje ekonomické dopady brexitu. Ministryně financí Reevesová cituje studii odhadující celkovou ztrátu britského HDP v důsledku odchodu z EU na 8 %, jiný oficiální zdroj britského úřadu uvádí ztrátu ve výši 4 %. Ovšem i přes důraznou rétoriku má navržený balíček fiskálních opatření, který obsahuje odstranění kontrol potravin nebo propojení trhů s emisními povolenkami, zvýšit HDP pouze o 0,3 % v horizontu 15 let. Dle průzkumu aktuálně podporuje znovupřipojení k EU 53 % Britů (32 % je proti) a 66 % si přeje užší obchodní vztahy. Britská vláda ovšem při debatách s EU nadále trvá na vyloučení celní unie nebo jednotného trhu. Tato strategie dle diplomatů v Bruselu nemůže vést ke skutečným posunům ve vyjednávání, což brání dosažení hmatatelných ekonomických přínosů.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Peter Foster, Owen Walker, William Langley, A. Anantha Lakshmi

"Chinese squeeze" hobbles poorer Asian nations

„Čínský tlak“ brzdí chudší asijské země

Financial Times, Vol. 2026, No. 42228 (18.4.2026), p. 4

Článek analyzuje čínskou vytěsňovací exportní politiku, která ohrožuje dlouhodobé průmyslové ambice a regionální ekonomickou stabilitu zemí sdružení ASEAN (Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko, Vietnam a Východní Timor). Dle autorů dosáhl čínský obchodní přebytek s jedenácti národy ASEAN v r. 2025 rekordních 276 miliard dolarů, což představuje nárůst o 45 % za rok. Masivní příliv levného textilu způsobil např. v Indonésii uzavření 60 továren a ztrátu 250 000 pracovních míst. Současně čínský export technologií s vysokou přidanou hodnotou, jako jsou elektromobily a solární panely, vzrostl o více než 50 % na 22 miliard dolarů, což prohlubuje závislost regionu (např. Vietnam a Kambodža dovážejí z Číny 50 až 60 % surovin pro svůj průmysl). Podle autorů je tradiční asijský rozvojový model v ohrožení, jelikož Čína díky svému měřítku pohlcuje celý hodnotový řetězec a namísto pouhých produktů exportuje celé technologické a průmyslové ekosystémy, čímž vytlačuje lokální konkurenci.

Marc Bungenberg, Philipp Reinhold

Between protectionism and partnership: history and prospects of the European Union's international steel relations with the United States

Mezi protekcionismem a partnerstvím: historie a perspektivy mezinárodních vztahů Evropské unie s USA v oblasti ocelářství

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 2, p. 91-102

Článek se zabývá vývojem obchodních vztahů mezi Evropskou unií a Spojenými státy v oblasti oceli, které jsou dlouhodobě poznamenány vzájemnými obchodními spory, ochrannářskými opatřeními a protiopatřeními. Autoři popisují, jak oba regiony čelí podobným strukturálním problémům, např. nadměrné kapacitě světové výroby a tlaku na ekologickou transformaci. Přesto se dosud nepodařilo vytvořit trvalé mechanismy spolupráce. Nejnovějším pokusem byl návrh tzv. udržitelného „steel clubu“, který měl restrukturalizovat trhy s ocelí po vzoru historického Evropského společenství uhlí a oceli. Tento projekt však stejně jako předchozí multilaterální či bilaterální iniciativy selhal. Text uzavírá, že nová jednostranná opatření EU a změna její obchodní strategie mohou v budoucnu otevřít cestu k novému typu partnerství mezi EU a USA. - Poznámky.

Patrick Abel

The EU Carbon Border Adjustment Mechanism protecting steel and metals trade?

Chrání evropský uhlíkový vyrovnávací mechanismus obchod s ocelí a kovy?

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 2, p. 147-157

Článek se věnuje mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism), který má omezit dovoz emisně náročných výrobků do EU a chránit evropský průmysl během přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku. Popisuje nejnovější změny představené v rámci strategie Clean Industrial Deal z r. 2025 a vysvětluje, že ačkoli CBAM ještě není plně zaveden, probíhají zásadní úpravy jeho fungování. Text zasazuje CBAM do širšího ekonomického a právního kontextu globální nadkapacity a rostoucího protekcionismu a hodnotí možné dopady na pravidla WTO. Ukazuje, že uhlíkové clo bude mít zásadní význam zejména pro ocelářství a ostatní kovodělná odvětví v EU. - Poznámky.

Andy Bounds, Nic Fildes

EU-Australia trade and security pacts sealed

Obchodní a bezpečnostní dohoda mezi EU a Austrálií byla uzavřena

Financial Times, Vol. 2026, No. 42208 (25.3.2026), p. 4

Článek informuje o uzavření obchodní a bezpečnostní dohody mezi Evropskou unií a Austrálií. Dohody mají posílit stabilitu obou stran vůči geopolitickým tlakům vyvíjeným mj. ze strany Číny a USA. Dle článku přinese spolupráce Austrálii ročně 7 miliard USD a hodnota exportu z EU by měla vzrůst o jednu třetinu na 17,7 miliardy EUR, což ročně ušetří 1 miliardu EUR na clech. Klíčovými body jsou zajištění

přístupu EU k australským kritickým minerálům a zapojení australských firem do unijního zbrojního programu v hodnotě 150 miliard EUR, kde mohou získat až 35 % hodnoty zakázek. V zemědělské oblasti bylo dohodnuto snížení cel na hovězí maso výměnou za to, že Austrálie zakáže tamním výrobcům používat téměř 400 evropských chráněných názvů potravin a nápojů.

Ryan McMorro, Sam Fleming, Peter Foster, Joe Leahy

China's world-altering flood of goods

Čínská záplava zboží, která mění svět

Financial Times, Vol. 2026, No. 42224 (14.4.2026), p. 19

Článek analyzuje fenomén druhého čínského šoku, který spočívá v tvorbě plošné světové nabídky vyspělých technologických produktů, které je země schopna produkovat díky nadbytečné výrobní kapacitě a extrémně nízkým cenám. Dle autorů přesáhl čínský přebytek obchodní bilance v r. 2025 rekordní 1 bilion dolarů a export do EU v prvních třech měsících r. 2026 vzrostl o 21,1 %. Silná domácí konkurence vedla k drastickému pádu cen (např. senzory pro elektromobily zlevnily z původních 200 jüanů na pouhých 10 jüanů), přičemž čínské firmy jsou státem dotovány 3 až 9 krát více než jejich západní protějšky. Dle IMF je čínská měna podhodnocena o 16 %, což spolu s výrobní kapacitou solárních panelů, která dvojnásobně převyšuje globální poptávku po solárních panelech, vytváří hrozbu pro evropský průmysl. Evropští výrobci jako Volkswagen nebo švýcarský LEM jsou nuceni lokalizovat svůj výzkum přímo v Číně, aby zde zůstali konkurenceschopní. Země tak mění globální dodavatelské řetězce směrem k neudržitelně nízkým maržím.

Peter R. Neumann ; rozhovor vedl Martin Knobbe

"Der Iran hat mehrere Machtinstrumente in der Hand"

"Írán má k dispozici několik mocenských nástrojů"

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 42 (2.3.2026), S. 10

Německý odborník na bezpečnostní konflikty P. R. Neumann hodnotí rizika americko-izraelského útoku na Írán a jeho důsledky pro Německo a Evropu. Zmiňuje čtyři možné hrozby ze strany Íránu: uzavření Hormuzského průlivu, což zastavilo část světového obchodu s ropou. Za druhé by milice Hútíů v Jemenu, podporované Íránem, mohly opět zablokovat lodní dopravu přes Suezský průplav. Zatřetí je Írán známý svými účinnými kyberútoky. Mohl by se pokusit ochromit západní platební systémy. A za čtvrté je tu hrozba terorismu.

Kenneth Rogoff ; rozhovor vedl Jens Münchrath

"Eine klare Begrenzung von Trumps Macht"

"Jasně omezení Trumpany moci"

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 38 (24.2.2026), S. 6-7

Rozhovor s harvardským ekonomem K. Rogoffem o celní politice amerického prezidenta D. Trumpa a jejich dopadech na samotné Spojené státy a obchodní partnery jako jsou EU a Čína. Světová ekonomika se podle Rogoffa v každém případě ubírá směrem k rozříštěnějšímu obchodnímu systému, který nebude tolik soustředěn na USA.

George Mörsdorf

The limits imposed on EU green industrial policy by WTO law

Omezení kladená na zelenou průmyslovou politiku EU ze strany práva WTO

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 3-4, p. 200-210

Článek zkoumá, jak může Evropská unie prosazovat ambiciózní zelenou průmyslovou politiku, aniž by porušila pravidla WTO. Autor nejprve vymezuje, co všechno spadá pod „zelenou průmyslovou politiku“, a poté shrnuje klíčová pravidla WTO, která určují, jak mohou státy používat dotace, technické normy, cla či veřejné zakázky. Seznamuje s příslušnými ustanoveními dohody GATT, Dohody o technických překážkách obchodu a Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních a rozebírá tři hlavní oblasti zelené průmyslové politiky: subvence a veřejné zakázky, opatření na hranicích a vnitřní regulace, jak by odpovídaly zmíněným pravidlům WTO. Článek zdůrazňuje, že většina zelených opatření EU je s pravidly WTO slučitelná, pokud jsou dobře navržena a skutečně sledují environmentální cíle. Některé otázky (např. subvence) ale zůstávají nejasné. - Poznámky.

Sabine Gusbeth, Moritz Koch, Jakob Hanke Vela

Merz kämpft um Zugeständnisse : Besuch in Peking

Merz bojuje o ústupky : návštěva v Pekingu

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 40 (26.2.2026), S. 4-5

Německý spolkový kancléř Merz kritizuje nevyváženost v hospodářských vztazích s Čínou. Při návštěvě Pekingu koncem února 2026 se mu konkrétní ústupky téměř nepodařilo získat, avšak jeho návštěva byla využita k oznámení, že Čína hodlá objednat 120 letadel u společnosti Airbus. V r. 2025 se Čína stala největším obchodním partnerem Německa – nahradila Spojené státy. Patrná je ale obchodní nerovnováha. Německý import z Číny dosáhl hodnoty 251,8 miliardy eur, export do ní ale za ním zaostal – dosáhl 89,3 miliardy eur. -- Další články k tématu viz HB č. 39 z 25.2.2026, s. 8-9 a HB č. 42 z 2.3.2026, s. 21.

Sara Franzone

A new EU measure addressing the trade effects of global steel overcapacity

Nové opatření EU zaměřené na dopady globální nadbytečné výrobní kapacity v ocelářském průmyslu na obchod

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 2, p. 123-128

Článek představuje návrh Evropské komise z října 2025 na nový obchodní nástroj zaměřený na negativní dopady globální nadkapacity ve výrobě oceli. Na rozdíl od tradičních antidumpingových a antisubvenčních opatření tento návrh přímo propojuje objem dovozu se situací kapacit a poptávky v evropském ocelářském průmyslu, s cílem chránit a podporovat výrobní kapacity důležité pro zelenou transformaci, ekonomickou odolnost a bezpečnost EU. Autorka zkoumá ekonomické důvody zavedení tohoto mechanismu, zasazuje jej do širšího kontextu celosvětové nadkapacity a rostoucí protekcionistické politiky. Upozorňuje na možné dopady na evropský hodnotový řetězec oceli. - Poznámky.

Emilie Roy

Preferential origin (PO): opportunity or risk for businesses?

Preferenční původ (PO): příležitost nebo riziko pro podniky?

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 3-4, p. 169-178

Článek se zabývá tím, jak může preferenční původ zboží (PO) zvýšit konkurenceschopnost evropských firem na světových i domácích trzích. Ukazuje, že správné využívání PO pomáhá podnikům lépe řídit své dodavatelské řetězce, procesy i vztahy s partnery a zlepšuje kvalitu celních dat. Zároveň ale upozorňuje, že PO je složitý celní nástroj, který vyžaduje dobrou koordinaci uvnitř firmy, podporu vedení a také odborné znalosti. Pokud tyto podmínky chybí, může PO naopak způsobit problémy (pokuty, zadržení zboží nebo poškození reputace). Hlavní otázkou článku je, zda může zavedení PO být prvním krokem k tomu, aby firmy začaly vnímat celní oblast jako strategickou, která jim přináší úspory a podporuje jejich obchodní růst. - Poznámky.

Danilo Desiderio

The Revised Kyoto Convention's commitment to proportionate customs penalties as a safeguard for economic operators

Závazek Revidované Kjótské úmluvy k ukládání přiměřených celních sankcí jako ochranného opatření pro hospodářské subjekty

Global trade and customs journal, Vol. 21, (2026) No. 3-4, p. 179-183

Článek popisuje význam Revidované Kjótské úmluvy (RKC), která sjednocuje a modernizuje celní postupy po celém světě. Díky tomu mají státy i firmy „společný jazyk“ v oblasti cel, což usnadňuje mezinárodní obchod, snižuje náklady a zvyšuje předvídatelnost různých pravidel. Hlavní pozornost je věnována standardu 23 (v rámci kapitoly 1, příl. H), který stanoví, že celní sankce mají být přiměřené závažnosti porušení. Autor také poukazuje, jak tento princip ovlivnil další důležité dokumenty, zejména dohodu WTO o usnadnění obchodu (TFA) a celní kodex EU, a jak se myšlenka proporcionality celních sankcí postupně stala mezinárodním standardem. - Poznámky.

Antoine Gara, Eric Platt, Ortenca Aliaj

The risk of private capital

Riziko soukromého kapitálu

Financial Times, Vol. 2026, No. 42212 (30.3.2026), p. 15

Článek se zabývá situací, kdy finanční giganti jako Blackstone či Apollo stále častěji cílí na nezkušené individuální investory, což v prostředí vysokých úrokových sazeb a geopolitického napětí vyvolává obavy z nedostatečného pochopení rizik a systémové nestability. Autoři se obávají, že nezkušení investoři vstupují na složité a nelikvidní trhy, kterým možná plně nerozumějí. Od finanční krize v r. 2007 až 2008 se soukromý kapitál rozrostl na sektor v hodnotě 22 bilionů dolarů a samotné soukromé úvěry dosáhly přibližně 2 bilionů dolarů. Retailoví investoři přispěli velkým firmám více než 200 miliardami dolarů a roční výnosy v tomto sektoru se od r. 2004 pohybují v průměru kolem 10 procent, což posiluje jeho přitažlivost. V posledních letech však i zde narůstá napětí. Mezi strukturální zranitelnosti patří nelikvidita, neprůhledné oceňování a rostoucí expozice vůči potenciálně rizikovým sektorům, jako je umělá inteligence. Banky mají v tomto sektoru expozici odhadovanou na 300 až 540 miliard dolarů, přičemž riziková umělá inteligence negativně ovlivňuje více než 50 % transakcí uzavřených v posledním desetiletí. Softwarový sektor zde tvoří třetinu veškeré aktivity. Celková ziskovost soukromého kapitálu za posledních 5 let poprvé výrazně zaostává za veřejnými trhy.

Podnik a podnikání

Fired up : Czechoslovak Group

Plný elánu : holding Czechoslovak Group

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9494, p. 55

Článek popisuje raketový růst české zbrojařské skupiny Czechoslovak Group (CSG) a jejího šéfa Michala Strnada, který se během několika let z nenápadného podnikatele stal nejbohatším Čechem a majitelem jednoho z největších evropských výrobců zbraní. CSG je dnes druhým největším evropským výrobcem munice a Strnad má ambici stát se jedničkou na evropském trhu se zbraněmi. Výhodou holdingu jsou nízké výrobní náklady ve střední Evropě a silná vertikální integrace. Společnost těží z vysoké poptávky způsobené válkou na Ukrajině i z rozsáhlých akvizic v Evropě a USA.

Zuzana Čičková, Monika Ferenčáková, Peter Peťko

The reverse Banzhaf and Shapley-Shubik index for SMEs in Slovak medical labs

Obrácený Banzhafův a Shapleyův-Shubikův index pro malé a střední podniky ve slovenských lékařských laboratořích

Prague economic papers, Vol. 35 (2026), No. 1, p. 97-120

Studie zkoumá možnosti spolupráce mezi malými a středními podniky (SME) v sektoru lékařských laboratorních služeb na Slovensku jako strategii pro zvýšení jejich konkurenceschopnosti vůči dominantním tržním hráčům. Analyzuje tržní podíly a hospodářské výsledky devíti vybraných společností za r. 2022 a aplikuje na ně teorii kooperativních her s využitím původní reverzní interpretace Banzhafa a Shapleyho-Shubikova indexu. Tato metodika zohledňuje antimonopolní legislativu, která omezuje horizontální dohody mezi subjekty s kumulativním tržním podílem více jak 10 %, což v analyzovaném sektoru výrazně limituje vyjednávací prostor dominantních subjektů jako Unilabs Slovakia (30,5 %) či Medirex (27,0 %), kteří se objevují pouze v jedné přípustné koalici. Naproti tomu menší subjekty jako AnalytX (1,6 %) nebo Medicyt (2,6 %) vykazují značnou koaliční flexibilitu (16 a 15 výskytů v povolených uskupeních) a dosahují nejnižších hodnot RSSI (0,026), což značí minimální riziko porušení regulačních pravidel. Dle autorů mohou strategická spojení umožnit menším laboratořím dosahovat úspor z rozsahu a efektivněji konkurovat lídrům trhu. Jejich skutečná vyjednávací síla v regulovaném prostředí nezávisí pouze na absolutní velikosti tržního podílu, ale především na strukturální pozici a schopnosti vytvářet legislativně přípustné aliance. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.905>

Seeking scale : European business

Hledání rovnováhy : evropské firmy

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9492, p. 64-65

Článek se zabývá připravovanými novými řízeními směnicemi Evropské komise, které mají být představeny v reakci na obavy, že příliš přísná pravidla EU brání vzniku velkých evropských firem

schopných konkurovat USA a Číně. Tyto směrnice mají zmírnit dosavadní metodiku posuzování fúzí, jež v minulosti vedla k blokaci velkých spojení. Text ukazuje, že přestože některá odvětví v EU jsou už vysoce koncentrovaná, jiná, zejména bankovníctví a telekomunikace stále nabízejí prostor pro konsolidaci, která však naráží na odpor národních regulátorů. Závěr zdůrazňuje, že ani uvolněnější fúzní pravidla sama o sobě nestačí. Evropa musí řešit hlubší strukturální problémy, které brání firmám růst a prosadit se globálně vůči americké a čínské konkurenci.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Vladimír Mucha, Patrícia Ďud'ák Teplanová, Ján Gogola, Jana Špírková

Analysis of life insurance contract cancellations using the accelerated failure time model

Analýza zrušení smluv životního pojištění s využitím modelu zkrácené doby selhání

Statistika, Vol. 106, (2026) No. 1, p. 35-48

Článek zkoumá, co ovlivňuje rychlost rušení smluv životního pojištění pro případ smrti. Autoři pomocí statistického modelu zkrácené doby selhání (accelerated failure time, AFT) zjišťují, kteří klienti ruší smlouvu životního pojištění nejdříve a které faktory rychlost zrušení ovlivňují. Výsledky ukazují, že roční frekvence placení pojistného prodlužuje dobu do zrušení o 27 % oproti měsíčním platbám. U měsíčních plateb 10 % klientů zruší smlouvu zhruba po 376 dnech, zatímco u ročních plateb až po 476 dnech.

Imke Herold

Differences in public pension entitlements within couples : analyses based on SHARE-RV

Rozdíly v nárocích na státní důchod u manželských párů : analýzy založené na datovém souboru SHARE-RV

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 246, (2026) No. 1-2, p. 35-50

Článek zkoumá rozdíly nároků na výši důchodu dle pohlaví v rámci důchodového pojištění u partnerských dvojic v Německu. Autorka využívá data z evropského průzkumu o zdraví, stárnutí a důchodech (SHARE) a administrativní data o německém penzijním pojištění (RV). Analýza dat 1.176 heterosexuálních párů ukazuje, že průměrný rozdíl v nasbíraných důchodových bodech (Deutsche Rentenversicherung) mezi muži a ženami činí 15,42 bodu, což odpovídá přibližně 590 EUR měsíčně. V západní části Německa je tato propast výrazně hlubší (18,79 bodu, resp. přes 700 EUR) než ve východní části země (5,27 bodu). Mezi hlavní faktory zvyšující tento rozdíl patří život v západním Německu, uzavření manželství a existence dětí, ovšem věkový rozdíl mezi partnery se překvapivě neukázal jako statisticky významný. Dle autorky hraje vzdělání zásadní roli, neboť u párů, kde má muž vyšší vzdělání než žena, dosahuje rozdíl 20,26 bodu, zatímco v opačném případě klesá na 6,87 bodu. - Poznámky.

Stella Martin, Kevin Stabenow

The effect of legal retirement age reform on retirement behavior : analysis and synthesis of several natural experiments

Jak změna zákonného důchodového věku ovlivňuje odchod do důchodu : analýza a syntéza několika přirozených experimentů

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 246, (2026) No. 1-2, p. 135-169

Článek analyzuje dopad reformy z r. 2007, která v Německu postupně zvýšila věk odchodu do řádného starobního důchodu ze 65 na 67 let. Autoři využívají data německého důchodového pojištění o vstupech do důchodu v letech 2006 až 2022 pro osoby narozené mezi r. 1946-1956, u nichž se zákonná hranice zvyšovala tempem jeden měsíc za každý rok. Dle zjištění vede samotné zvýšení zákonného důchodového věku k nárůstu odkladu odchodu do důchodu a v některých případech dochází k překompenzaci, kdy si jedinci odkládali důchod o více než o samotné zvýšení. U osob narozených mezi lety 1947 až 1951 vedlo zákonné zvýšení o 1 měsíc k průměrnému odkladu čerpání důchodu o 0,87 až 0,91 měsíce, přičemž ženy reagovaly silněji (0,94–1 měsíc) než muži (0,80–0,86 měsíce). Dle autorů slouží zákonem stanovený věk jako referenční bod pro chování pojištěnců a omezení alternativních cest k předčasnému odchodu do důchodu dramaticky zvyšuje efektivitu reformy při prodlužování pracovní kariéry. - Poznámky.

Katja Möhring, Clara Overweg, Andreas P. Weiland

The motherhood penalty in financial resources for retirement : a life course perspective on the accumulation of public pension wealth and personal wealth in East and West Germany
Negativní dopad mateřství na finanční zdroje pro důchod : akumulace důchodových aktiv a osobního majetku z pohledu životního cyklu ve východním a západním Německu

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 246, (2026) No. 1-2, p. 83-106

Článek analyzuje vliv tzv. daně z mateřství ("motherhood penalty") na akumulaci důchodového bohatství a čistého osobního jmění v Německu. Studie pracuje s daty ze souboru SOEP-RV. Autoři analyzují údaje o 3 680 ženách narozených mezi lety 1937 až 1989, přičemž se zaměřují na období 2002-2017. Dle zjištění mají v západním Německu matky oproti bezdětným ženám výrazně nižší důchodové nároky, přičemž ve věku 65 let dosahuje rozdíl přibližné hodnoty 155 000 EUR. Naopak ve východním Německu je tento rozdíl výrazně menší a po započtení subvencí jsou rozdíly dokonce statisticky nevýznamné. Dle autorů mají matky kolem 40 let věku vyšší důchodové bohatství než bezdětné ženy. Znevýhodnění je často silnější u matek s více dětmi a sdílení zdrojů v partnerských domácnostech může rozdíl částečně zmírnit. - Poznámky.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Iztok Toplak

Rezidenční trh v České republice 2025

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 31, (2025) č. 3-4, s. 67-72

Ceny bytů a rodinných domů v kontextu regionů, velikosti obcí a reálné dostupnosti. Rok 2025 na českém realitním trhu lze označit za rok stabilizace a návratu k racionálnímu chování. Ceny nemovitostí nerostly plošně, ale vyvíjely se selektivně podle lokality, typu nemovitosti a velikosti obce.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Richard Waters

AI disruption : who will get hit

Změny způsobené umělou inteligencí: koho se to dotkne

Financial Times, Vol. 2026, No. 42216 (4.4.2026), p. 5

Článek analyzuje rostoucí volatilitu na akciových trzích a průmyslových odvětví způsobenou umělou inteligencí. Dle autora začali na počátku letošního roku investoři reagovat na možnost automatizace kancelářských prací a článek srovnává tento vývoj s první vlnou internetu v 90. letech. Extrémní nervozitu trhu ilustruje případ společnosti Anthropic, jejíž oznámení o AI agentovi, který je schopen nahradit některé kancelářské práce, vymazalo během jediného týdne 830 miliard dolarů z hodnoty softwarových akcií, nebo propad akcií po tvrzení mikrofirmy Algorhythm, že její software eliminuje 30 % zbytečných cest v kamionové dopravě. Dle Sama Altmana z OpenAI může AI brzy nahradit 95 % úkolů marketingových agentur, což nutí i tradiční hráče k radikálním krokům. Článek uvádí, že zatímco se některé velké společnosti dokázaly adaptovat včasnými investicemi a akvizicemi, mnoho menších firem bez volného kapitálu zanikne, protože AI agenti jsou schopni zcelit tržní infrastrukturu a neumožní neefektivním subjektům dále fungovat.

Karolína Zábojníková

Evropský pracovní trh neukazuje problémy

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 1, s. 13

Statistický pohled na trh práce v zemích Evropské unie ve 3. čtvrtletí r. 2025. Obecná míra nezaměstnanosti je stále rekordně nízká a má tendenci klesat (v říjnu dosáhla v EU průměru 6 %). Zároveň sílí míra zaměstnanosti a zvyšuje se míra ekonomické aktivity. Případné ochlazování evropské ekonomiky je patrné na situaci v oblasti volných pracovních míst. Graf ukazuje míru volných pracovních míst v zemích EU (průměr EU je 2,0 %, situace v ČR přesně odpovídá průměru EU). -- Podrobněji k regionální situaci českého trhu práce viz s. 40-42.

Jaroslav Stránský

Kdy se přestávka v práci považuje za součást pracovní doby

Sondy, Sv. 2026, č. 3-4, s. 20-21

Autor rozebírá nový výklad důležitého aspektu úpravy přestávek v práci dle zákoníku práce, který vychází z rozhodnutí Soudního dvora EU a Ústavního soudu ČR. Jedná se o rozlišení, kdy jde o standardní přestávku v práci, a kdy pouze o přiměřenou dobu na oddech a jídlo, která je součástí pracovní doby. Článek seznamuje s rozsudkem SDEU ze dne 9.9.2021 ve věci C-107/19 a s nálezem ÚS ze dne 18.10.2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20. Obě uvedená rozhodnutí vyznívají ve prospěch žalujících zaměstnanců a ukazují, jak nově přistupovat k rozlišení mezi přestávkou v práci a přiměřenou dobou na jídlo a oddech. V závěru autor shrnuje důsledky soudních rozhodnutí pro další praxi posuzování přestávek.

Alexandre Ounnas, Kristine Van Herck

Labour market reforms under the Recovery and Resilience Facility : evidence from France and Spain
Reformy trhu práce v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) : zkušenosti z Francie a Španělska

Quarterly report on the euro area, Vol. 25 (2026), No. 1, p. 21-34

Článek hodnotí dopady strukturálních reforem trhu práce ve Francii a Španělsku zaměřené na snížení segmentace a omezení dočasných smluv. Reformy byly realizovány v rámci evropského Nástroje pro oživení a odolnost (RRF). Autoři využívají data z Evropského výběrového šetření pracovních sil a aplikují metodu syntetické kontroly a model rozdílů v rozdílech k analýze období 2021-2025. Dle zjištění omezila španělská reforma z března 2022 řetězení dočasných smluv, vedla k výraznému poklesu jejich podílu o 6 procentních bodů na 14,6 % ke konci r. 2023. U mladých pracovníků se tato míra snížila o 22 procentních bodů. Počet zaměstnanců se smlouvou na dobu neurčitou ve Španělsku díky tomu vzrostl o 15 % na celkových 15 milionů. Francouzská reforma pojištění v nezaměstnanosti měla ovšem spíše nepřímý efekt, kdy sice zvýšila míru nalezení práce v průměru o 2,2 procentního bodu, ale výrazněji neovlivnila celkovou stabilitu zaměstnání ani podíl krátkodobých kontraktů. Dle studie byla přímá regulace legislativy na ochranu zaměstnanosti ve Španělsku v boji proti segmentaci trhu efektivnější než francouzský přístup v podobě úpravy parametrů dávek. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/ip333_en.pdf

Not so NEET : jobless youths

Mladí, kteří nepracují ani se nevzdělávají : nezaměstnaná mládež

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9491, p. 25

Článek se zabývá rychlým nárůstem nezaměstnanosti mladých lidí v Británii a jeho hlubšími příčinami. Popisuje, jak se po letech relativně nízké nezaměstnanosti mladých situace obrátila a Británie poprvé od r. 2000 překročila průměr EU. Míra nezaměstnanosti mladých vzrostla na 16 % a téměř milion lidí ve věku 16–24 let spadá do kategorie "NEET", tedy těch, kteří nejsou v práci, vzdělávání ani výcviku. Zároveň přibývá mladých lidí s dlouhodobými zdravotními obtížemi, což komplikuje jejich návrat na trh práce. Systém podpory je roztržštěný, školní vzdělávání nepřehledné a učňovské programy stále častěji obsazují starší ročníky. Autoři apelují na to, aby vláda zasáhla na více frontách, od úprav minimální mzdy přes reformu dávek až po zlepšení způsobu vzdělávání.

Jakub Tomšej

Pay structures as a key tool for ensuring pay equality

Mzdové struktury jako klíčový nástroj k zajištění rovnosti v odměňování

Právník, Vol. 16 (2026), příl. Lawyer Quarterly No. 1/2026, p. 39-47

Článek analyzuje problematiku transpozice evropské směrnice č. 2023/970 o transparentním odměňování do české legislativy, kde k prosinci r. 2025 chybí vládní návrh prováděcího zákona. Směrnice má být implementována do 7. června 2026, studie zde hodnotí aktuální stav a varuje, že legislativní vakuum ohrožuje schopnost zaměstnavatelů včas se přizpůsobit novým povinnostem. Autor poukazuje na přetrvávající rozdíl v odměňování žen a mužů, který v zemích EU dosahuje průměrně 11,1 %, a identifikuje mezeru v českém právu způsobenou netransparentností a absencí systematických struktur odměňování. K naplnění principu rovné odměny dle § 110 zákoníku práce již nestačí abstraktní právní ochrana, ale je nezbytné zavést objektivní systémy odměňování založené na měřitelných kritériích. Článek doporučuje inspiraci švédským modelem klasifikace povolání ISCO a formalizaci těchto systémů v kolektivních smlouvách a vnitřních předpisech, spolu s prováděním pravidelných auditů. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/TLO_1_26_Tomsej.pdf

Ivan Macháček

Výkon práce z domova

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 27, (2026) č. 5-6, s. 22-26

Autor charakterizuje výhody a nevýhody práce na dálku a podává bližší vymezení výkonu práce na dálku z hlediska příslušných ustanovení zákoníku práce. Rozebírá řešení náhrady výdajů při práci z domova (včetně přehledu výše paušálních částek náhrady nákladů v letech 2023-2026) a poté se věnuje problematice daňového řešení práce na dálku u zaměstnance a u zaměstnavatele. Problematika je dokreslena několika příklady. -- Podrobněji k náhradám spojeným s domácí kanceláří viz PaM č. 5-6/2026, s. 63-66 a DAÚ č. 7/2026, s. 65-66.

Chris Smyth, Amy Borrett, Elizabeth Bratton

Who profits as degrees in business proliferate?

Kdo profituje z rostoucího množství vysokoškolských titulů z obchodních oborů?

Financial Times, Vol. 2026, No. 42232 (23.4.2026), p. 16

Článek analyzuje rostoucí popularitu a klesající vnímanou hodnotu vysokoškolských titulů v oboru obchodu a managementu ve Spojeném království. Dle autorů se počet zapsaných studentů v posledním desetiletí zvýšil o 57 % a pět let po promoci činí průměrný plat absolventa oboru obchod 33 200 liber, což je méně než u absolventů ošetrovatelství. V návratnosti investic však existují extrémní rozdíly, kdy absolventi managementu z Oxfordu vydělávají průměrně až 93 800 liber. V celonárodním měřítku však pracuje 15 měsíců po studiu v profesionální nebo manažerské pozici pouze 63 % absolventů obchodu, což je nejhorší výsledek mezi deseti hlavními studijními obory. Vláda v důsledku těchto čísel predikuje, že odepíše skoro třetinu prostředků poskytnutých na studentské půjčky. Současný model financování škol podle počtu studentů vede k šíření nekvalitních kurzů a klamání uchazečů. Řešením by mělo být posílení učňovských programů a transparentnější informování o budoucích výdělcích.

Pedro Gomes, Zoë Kuehn

You're the one that I want! : understanding the overrepresentation of women in the public sector

Bereme vás! : jak pochopit nadměrné zastoupení žen ve veřejném sektoru

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 18 (2026), No. 2, p. 227-259

Studie zkoumá příčiny nadměrné zaměstnanosti žen ve veřejném sektoru v USA, Spojeném království, Francii a Španělsku a analyzuje, jaké charakteristiky pracovních míst tento trend ovlivňují. Autoři pracují s mikrodaty z reprezentativních průzkumů pracovních sil a statistikami výdělků za období 2002-2021. Dle autorů tvoří ženy 60 % zaměstnanců veřejné sféry, přestože na celkové zaměstnanosti se podílejí pouze 46 %. Analýza ukazuje, že v USA vysvětlují relativně vyšší mzdy žen ve veřejném sektoru celých 70 % jejich nadreprezentace, zatímco ve Španělsku je to 51 % a ve Francii 10 %. Vliv má také kratší pracovní doba, která ve Francii a Španělsku tvoří až 8 % rozdílu, zatímco vyšší jistota zaměstnání paradoxně tuto nerovnost snižuje, jelikož je více oceňována muži. Vládní mzdové a zaměstnanecké politiky mají 2 až 5 krát větší dopad na nezaměstnanost žen než mužů, přičemž pracovníci v soukromém sektoru by byli ochotni vzdát se 2 až 5 % svých příjmů výměnou za stabilitu a lepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem nabízenou státem. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20210005>

Martin Kubálek

Zásada zvláštní ochrany zaměstnance ve světle způsobů náhrad poskytovaných při výkonu práce na dálku

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 4, s. 111-117

Autor nejprve vysvětluje specifika práce na dálku (souhrnně "home office") a upozorňuje, že česká právní úprava nabízí spíše monolitní pohled na přístup k práci na dálku a na možnost hrazení souvisejících nákladů. Dále rozebírá, zda je potřeba řešit ochranu zaměstnance při práci mimo pracoviště zaměstnavatele a zvažuje míru smluvní volnosti v pracovněprávních vztazích se zaměřením na způsoby hrazení nákladů souvisejících s výkonem závislé práce. Věnuje se ustanovení § 190 zákoníku práce, které řeší náhradu za opotřebení předmětů potřebných pro výkon práce na dálku, i § 190a, který upravuje zvýšené náklady mimo pracoviště zaměstnavatele. Autor uvádí, že by právní úprava měla jasně rozlišit příležitostný režim práce z domova a umožnit jeho praktickou, jednoduchou aplikaci. K tomu doporučuje hrazení nákladů vznikajících při práci na dálku prostřednictvím paušální náhrady. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Práce a mzda

Sv. 74, (2026) č. 3

Dohoda o délce a běhu výpovědní doby ve světle flexibilizační novely zákoníku práce (s. 3-7); Stanovisko CzELA k problematice docházkových bonusů - praktická řešení (s. 8-14); Co nového přináší unijní směrnice pro platformovou práci? (s. 15-18); Odborná praxe žáků a studentů po novelách (s. 19-22); Konflikty na pracovišti: organizační vlivy, psychologické příčiny a strategie řešení (s. 23-25); Dočasné přidělení a srovnatelné pracovní a mzdové podmínky - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 351/2024 (s. 26-29).

Práce a mzda

Sv. 74, (2026) č. 4

Vyvratitelná domněnka pracovněprávního vztahu a status platformových pracovníků (s. 2-4); Diskriminace v odměňování a její prevence v pracovněprávní praxi (s. 5-8); Zařazení na služební místo a správné určení platové třídy ve státní službě - praktické otázky a výhled změn (s. 9-11); Stravné při tuzemských pracovních cestách: právní úprava, výše a daňové aspekty (s. 12-14); Generace Z na českém trhu práce: přístup k platformové práci, motivace a faktory volby budoucího zaměstnání (s. 15-19); Transparentnost odměňování v rámci EU: Slovensko (s. 20-22); Dopady rozsudku Soudního dvora EU na směrnici o minimálních mzdách: analýza a implikace pro české právo (s. 23-29); Převedení zaměstnance na jinou práci a porušení "pracovní kázně" - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 1103/2024 (s. 30-33).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 21, (2026) č. 7

Dohody - zdanění v roce 2026 (s. 6-9); Praktická řešení ke zdanění dohod (s. 10-11); Odstupné a odchodné zaměstnanců (s. 12-13); Pružná práce - výhody pro zaměstnavatele a zaměstnance (s. 14-16); Rovné zacházení při poskytování zaměstnaneckých benefitů (s. 24-25); Zápůjčky poskytnuté zaměstnancům (s. 29-32); Penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření - zdanění příspěvků (s. 33-35); Ošetřovné a dlouhodobé ošetřovné (s. 38-40); Sleva na pojistném zaměstnanec-poživatel starobního důchodu (s. 41-44); Cizinci a zdravotní pojištění (s. 45-46); Výdaje zaměstnavatele na stravování zaměstnanců (s. 48-51); Daň z nemovitých věcí v úpravě roku 2026 (s. 56-59); Veřejnoprávní poplatky (s. 60-62); Platy - aktuální pravidla (s. 63-65).

Právo

Radek Tesař

Chráněné obydlí v oddlužení : smysl, účel a jeho další směřování

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 755-795
Článek se věnuje institutu chráněného obydlí v řízení o oddlužení, který byl do českého insolvenčního práva zakotven v r. 2019. Autor stručně popisuje, jak tento institut funguje a za jakých podmínek se může oddlužovaný domáhat ochrany svých bytových potřeb. Důraz klade zejména na celkovou pozici institutu chráněného obydlí v rámci systému insolvenčního práva a právní úpravy oddlužení. Autor považuje současnou právní úpravu za nevyhovující a zvažuje, zda je ochrana obydlí v právní úpravě oddlužení potřebná. Inspiraci hledá v zahraničních úpravách, jež přináší způsoby řešení ochrany obydlí, které naplňují sledovaný cíl, avšak jsou vůči věřitelům mnohem méně invazivní. Druhou možností je podle autora extenzivní výklad úpravy prodloužení oddlužení či úpravy individuálního cíle dlužníka s možností zohledňovat náklady na bydlení. - Poznámky.

Renáta Šínová

Nové rodinné právo a jeho procesní reflexe. Část první, rozvod manželství a výživné

Bulletin advokacie, Sv. 2026, č. 3, s. 7-13

Dne 1.1.2026 nabyla účinnosti novela občanského zákoníku provedená zákonem č. 268/2025 Sb., označovaná jako tzv. "rozvodová novela". Úprava vyvolává řadu otázek týkajících se jejího smyslu, praktické aplikovatelnosti a případných problematických důsledků jejího použití. Článek se věnuje změnám v rozvodu manželství a v oblasti vyživovací povinnosti. Vyjadřuje se k novému znění předpisů a také k tomu, jaká by měla být jejich interpretace podle důvodové zprávy i podle názoru autorky. - Poznámky.

Obsáhlá novelizace stavebního práva

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 4, Aktualita s. ii

Informace o návrhu poslanecké novely stavebního zákona č. 283/2021 Sb., jejímž cílem je zásadní koncepční změna v oblasti povolování staveb a dalších záměrů vyžadujících povolení, a to ve formě integrovaného řízení vedeného zásadně jedním úřadem a zakončeného jedním povolením s jedním integrovaným správním a soudním přezkumem a s co nejmenším množstvím samotných podkladových aktů. Výchozím předpokladem navrhovaného řešení je vznik jednotné soustavy stavebních úřadů jako orgánů státu (státní stavební správy), která by integrovala kompetence většiny dotčených orgánů. Základním principem v oblasti územního plánování je přechod pravomoci k pořizování vlastní územně plánovací dokumentace do samostatné působnosti obcí a krajů, místo jejich pořizování úřady územního plánování.

Michal Tomášek

Osm let výkladových nejasností střetu zájmů při zadávání veřejných zakázek a poskytování dotací může ukončit jen precizní novelizace

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 4, s. 125-129

Úvaha nad výkladovými nejasnostmi týkajícími se právní úpravy střetu zájmů při zadávání veřejných zakázek a poskytování dotací. Autor upozorňuje na nejasnou vazbu pravidel střetu zájmů na unijní legislativu a zdůrazňuje, že nepřehledná a nekonzistentní legislativní úprava nadále komplikuje rozhodovací procesy zadavatelů i poskytovatelů dotací. Absence jasných vodítek ze strany zákonodárce i ústředních správních orgánů není uspokojivě nahrazena ani dosavadní rozhodovací praxí soudů. Jako východisko z této situace doporučuje promyšlený legislativní zásah, který objektivně vyjasní potřebnost specifické úpravy v dosavadních § 4b a § 4c zákona o střetu zájmů, popř. alespoň zpřesní pravidla pro jejich aplikaci. - Poznámky.

Lenka Vaňková, Tomáš Lechner

Právní aspekty užití AI nástrojů pro odhadce

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 31, (2025) č. 3-4, s. 47-56

Článek přibližuje základní problematiku systémů umělé inteligence (AI) a vysvětluje, jak důležitá je regulace těchto systémů. Věnuje se velkým jazykovým modelům a nastiňuje jejich jednotlivé úrovně. V souvislosti s používáním systémů AI hovoří o problematice ochrany osobních údajů a autorského zákona. Dále autoři rozebírají konkrétní příklady použití systému AI odhadci a jejich praktické dopady z právního pohledu.

Lukáš Králík

Revoluce v publikaci rozsudků

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 5, s. 156-160

Autor přibližuje proces, který vedl k přijetí nové zákonné povinnosti zveřejňovat texty pravomocných rozhodnutí nižších soudů v ČR online, a představuje novelu zákona o soudech a soudcích č. 218/2021 Sb. a prováděcí vyhlášku o zveřejňování soudních rozhodnutí. Rozebírá koncepci vymezení povinně zveřejňovaných rozhodnutí a co je ze zveřejňování vyloučeno, poté se zabývá střetem koncepce hromadného zveřejňování s rozsahem a pravidly anonymizace publikovaných textů. V článku je popsáno technické řešení anonymizace a zdůrazněno, že se aktuálně uvažuje o změně anonymizačního nástroje (budoucí modul má být založen na technologii strojového učení). Autor uvádí, že zákonné zakotvení povinnosti zveřejňování pravomocných rozsudků představuje zásadní posun v transparentnosti české justice. Povinnost je spojena s jejich elektronickou podobou a s existencí konkrétní centrální databáze, která má fungovat jako oficiální publikační platforma veřejné moci. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Dietmar Neuerer

Iran-Krieg könnte Fluchtwelle auslösen : Migration**Válka v Íránu by mohla vyvolat uprchlickou vlnu : migrate**

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 47 (9.3.2026), S. 8

Válka na Blízkém východě vyvolává v Evropě obavy z nové migrační krize. Odborníci vidí Turecko v klíčové roli - jako "nárazník" proti možnému přílivu uprchlíků. Turecko reviduje své migrační dohody a snaží

se kontrolovat toky migrantů, kteří se přes jeho území snaží dostat dále do Evropy. Postavilo 170 kilometrů dlouhou zeď na hranici s Íránem, která má zabránit pronikání migrantů.

Tereza Tomková

Každý desátý obyvatel Česka je cizinec

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 2, s. 39

Článek představuje data o vývoji počtu cizinců na území ČR ke konci r. 2024. Legální pobyt mělo celkem 1 094 089 cizinců, tedy 10 % celkové populace. Zhruba pětina všech cizinců pochází ze států EU, pořadí nejvíce zastoupených státních občanství se v poslední době výrazněji nezměnilo. Tabulky dokládají počty cizinců z vybraných zemí podle typu zaměstnání (zaměstnanci/živnostníci) a podle státní příslušnosti.

Dalibor Holý, Michaela Kleňhová

Mzdová statistika nově

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 1, s. 10-11

Článek informuje o změnách statistiky trhu práce v ČR, které vycházejí z projektu Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (JMZH) od 1.4.2026. Jedno elektronické podání zaslané na ČSSZ postupně nahradí celou řadu hlášení a výkazů zaměstnavatelů. Český statistický úřad bude také přecházet na nový datový zdroj JMZH. Autoři upozorňují, že dojde k obrovskému nárůstu objemu vstupních dat, protože do JMZH budou přispívat každý měsíc všichni zaměstnavatelé (420 tisíc podniků a institucí). Oproti stávajícím statistickým výkazům, kde se uvádějí souhrnná čísla, budou zaměstnavatelé zadávat údaje za jednotlivé zaměstnance. Bude potřeba nově upravit statistiku průměrných mezd, dále je nutné vypracovat kvalitní online nápovědu pro výběr správných kódů klasifikace zaměstnání. Autoři charakterizují očekávané změny mzdové statistiky v r. 2026 a popisují praktické využití nového datového zdroje s ohledem na rozšíření možností statistiky. Zmiňují, že tuzemská statistika pracovního trhu by se tím měla posunout na úroveň evropské špičky.

Zuzana Poláková, Eva Matejková, Miriam Pietriková, Veronika Hložáková

The relationship between economic indicators and population aging in Slovakia

Vztah mezi ekonomickými ukazateli a stárnutím obyvatelstva na Slovensku

Statistika, Vol. 106, (2026) No. 1, p. 21-34

Článek se zaměřuje na vztah mezi ekonomickými a demografickými ukazateli v krajích Slovenska na úrovni NUTS 3 během desetiletého období (2014-2023). Pomocí panelových dat autoři zkoumají, jak demografické faktory (počet obyvatel, podíl seniorů, migrace či úmrtnost) souvisejí s ekonomickými ukazateli (zejména HDP na obyvatele, Giniho koeficient a míra ohrožení chudobou). Výsledky ukazují, že počet obyvatel, podíl seniorů, migrační saldo i úmrtnost pozitivně ovlivňuje HDP na obyvatele. Zvláště překvapivé je, že rostoucí podíl seniorů je spojen s růstem HDP na obyvatele. Naopak podíl seniorů, migrační saldo a podíl ekonomicky aktivních osob snižují míru ohrožení chudobou.

Sandra Louven

Spaniens erfolgreicher Sonderweg : Migration

Úspěšná španělská cesta : migrace

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 43 (3.3.2026), S. 14

Španělský premiér P. Sánchez volí v otázce imigrace jinou cestu než mnozí jeho kolegové po celém světě: zatímco země jako Německo znovu zavádějí kontroly na svých vnitřních hranicích EU, Sánchez již řadu let nabízí migrantům pragmatickou integraci. Nyní jde ještě o krok dál: 500 tisíc lidí bez povolení k pobytu má získat legální status. Španělsko se může pochlubit vysokým tempem růstu.

Účetnictví

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Účetnictví

Sv. 30, (2026) č. 4

Valná hromada (s. 3-6); Schválení/neschválení účetní závěrky - právní dopady, seznámení s klíčovou judikaturou a krátká exkurze do SRN (s. 7-12); Neplatnost usnesení valné hromady v judikatuře (včetně menší exkurze do Rakouska) (s. 13-18); Odpovědnost za účetnictví a schvalování účetních závěrek (s. 19-23); Podklady pro rozhodování valné hromady o rozdělení výsledku hospodaření a jiného výsledku hospodaření minulých let (s. 24-30); Účtování rozdělení výsledku hospodaření v různých právních formách účetních jednotek (s. 31-39); Výroční zpráva (obsah, schvalování) (s. 40-45); Zveřejňování účetní závěrky (s. 46-51); Sankce (přestupky) za nezveřejnění účetní závěrky (s. 52-53); Sankce po daňové kontrole (s. 57-60).

Veřejná správa

Marcela Káňová, Karolina Andráková

Omezování přístupu dodavatelů, zboží a služeb pocházejících ze třetích zemí k zadávacím řízením na základě nařízení IPI

Veřejné zakázky, Sv. 2026, č. 1, s. 49-51

Autorky přibližují evropské nařízení o nástroji pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek (IPI) z r. 2022, které podporuje reciprocitu při přístupu na mezinárodní trhy s veřejnými zakázkami, a z něj vyplývající omezení pro tzv. třetí země. Seznamují s podmínkami přijetí a náležitostmi opatření IPI, se závazností a faktickými dopady přijatého opatření IPI na zadavatele z EU. Autorky upozorňují, že doposud bylo ze strany EK přijato pouze jedno opatření IPI (proti zdravotnickým prostředkům z Číny z června 2025), které v článku blíže rozebírají, a zaměřují se také na působnost tohoto opatření v ČR. - Poznámky.

Jan Kněžínek

Právní poměry státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech na rozcestí?

Právní rozhledy, Sv. 34, (2026) č. 5, s. 148-155

Autor se zamýšlí nad právními poměry státních zaměstnanců ve správních úřadech v ČR, a to zejména v ústavněprávních a některých historicko-právních souvislostech. Právní úprava je dle Ústavy obligatorně svěřena do rukou zákonu, přičemž nestanoví, zda má jít o veřejnoprávní či soukromoprávní model. Zákonná úprava ale musí zajistit naplnění hodnot demokratického právního státu, rovný přístup k veřejným funkcím a ochranu před politizací státní správy. Autor provádí stručné srovnání organizace veřejné správy a oblast veřejné služby v ČR se sousedními státy a zdůrazňuje, že veřejnoprávní model (služební poměr) je tradičně považován za vhodnější pro zajištění profesionality a stability. Dále konstatuje, že česká úprava služebního zákona se vydala cestou veřejnoprávní regulace, kterou převzal i zákon o státní službě. Jeho novelizace však postupně vedly k oslabování veřejnoprávních prvků a přibližování právní úpravy pracovněprávnímu režimu, v čemž pokračuje i aktuálně projednávaný poslanecký návrh zákona o státních zaměstnancích. Ten je v textu představen a zhodnocen. - Poznámky.

Shan Aman-Rana, Clement Minaudier

Spillovers in state capacity building : evidence from the digitization of land records in Pakistan **Vedlejší účinky při budování kapacit státu : zkušenosti z digitalizace katastru nemovitostí v Pákistánu**

The American Economic Review, Vol. 116, (2026) No. 4, p. 1459–1498

Tématem článku je dopad digitalizačních reforem na státní kapacitu a chování úředníků v Pákistánu. Studie ukazuje, že digitalizace katastru nemovitostí sice zlepšila ochranu majetkových práv a zvýšila zemědělskou produktivitu, ale zároveň nečekaně snížila výběr zemědělské daně. Důvodem je, že úředníci dříve spoléhali na osobní vliv a neformální dohody, které digitalizace oslabil, a že široký okruh jejich povinností způsobil negativní dopady i na jiné úkoly. Autoři upozorňují, že digitalizace může mít nežádoucí efekty, pokud omezuje neformální nástroje prosazování pravidel nebo se týká jen části agendy. Zároveň připouštějí, že dlouhodobě se mohou úředníci i stát přizpůsobit, takže konečné dopady reforem zůstávají otevřenou otázkou. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20240880>

Martin Stanoev

Za veřejnou ekonomiku

Fórum sociální politiky, Sv. 20, (2026) č. 1, s. 57-61

Tématem článku je nové pojetí veřejné ekonomiky jako ekonomiky zaměřené na společenské cíle, nikoli na zisk. Autor ukazuje, že veřejná ekonomika může fungovat např. v krajské dopravě a že podobný přístup by mohl pomoci i v energetice a bydlení, kde rostoucí ceny zvyšují sociální napětí a ohrožují dostupnost základních potřeb. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.rilsa.cz/clanek/za-verejnou-ekonomiku/>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2026, č. 1

Aj aj aj - je tu AI! (s. 6-7); AI všude, kde se dá, to může být chaos! - umělá inteligence ve veřejné správě (s. 8-9); AI jako nástroj Zákona o právu na digitální službu? (s. 10-11); Elektronické volby a jejich odolnost (s. 12-13); Moderní úřad potřebuje moderní adresu: proč samosprávy přecházejí na .EU (s. 18-19); eOsobnost Egovernmentu (s. 20-26).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 33, (2026) č. 4

Obce se staly nejmohutnější hybnou silou investic v Česku aneb Obce jsou zdravé a od roku 2012 téměř třikrát finančně silnější (s. 14-16); Fotovoltaika bez mýtů: fakta, která dávají obcím jistotu (s. 17-18); Hospodářská strategie vlády počítá s dokončením páteří dálniční sítě i s modernizací železnice (s. 22); Kam směřuje pracovní trh aneb Jaké se ukazují trendy? (s. 25); Dostupné bydlení je důležitý faktor, aby lidé z venkova neodcházeli - rozhovor se starostou Hlinska a radním Pardubického kraje M. Krčilem (s. 31); Pro snižování energetické náročnosti ne vždy rozhoduje samotná instalace nových zdrojů energie, ale především chytré využití stávajících (s. 32-33); Společenství obcí rozšiřuje možnosti spolupráce, ale mělo by si zachovat punc dobrovolnosti (s. 36-37); Zdravotně-sociální asistenti v obcích otevírají cestu k potřebné péči (s. 38-39); Zápis ze zasedání zastupitelstva obce aneb Vybrané právní aspekty, které neradno podcenit (s. 46); Rozkaz k vyklizení: silná zbraň v rukou pronajímatelů (s. 47); Finanční záruka, úvěr a zápůjčka podle občanského zákoníku (1) (s. 48-50).

Veřejná správa

Sv. 37, (2026) č. 4

Česko rychle stárne. Obce se musí připravit na novou generaci seniorů (s. 4-5); Obce upravují služby a prostor. Bezpečné chodníky, klubkavárny i vzdělávání...(s. 6-8); Města přátelská seniorům (s. 9-12); CAAIS nabízí důvěryhodnou autentizaci a identifikaci úředních osob - rozhovor s Pavlem Tesařem z DIA (s. 14-17); Loňská sbírka potravin byla rekordní, pomoc vedla i k novému bydlení (s. 20-22); Obce jako podnikatelé. Opomíjený pilíř místního rozvoje v Česku (s. 28-29); Když nejsou kandidáti, obec povede správce (s. 30-31); Jarní inspirace a informace: 63. Den malých obcí (s. 32-33); Přehledně z EU: Zpráva o činnosti Evropské Unie v roce 2025 (s. 34-35); Pracuj pro stát. Státní správa v novém světle (s. 36-37); Když regulace naruší soutěž. Jak se úřady mohou vyhnout pokutě v řádech milionů (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

Ian Smith, Jonathan Vincent

Bifs put Piigs out to pasture and take on mantle or Europe's public debt laggards

Bifs posílá Piigs do výslužby a přebírá úlohu evropských zemí s nejhoršími výsledky v oblasti veřejného dluhu

Financial Times, Vol. 2026, No. 42226 (16.4.2026), p. 1

Článek analyzuje vzestup nové skupiny problematických evropských ekonomik označovaných jako „Bifs“ (Británie, Itálie a Francie). Tyto země čelí nejprudšímu nárůstu nákladů na obsluhu státního dluhu způsobenou vypuknutím války na Blízkém východě. Autoři srovnávají aktuální výnosy desetiletých dluhopisů s historickými maximy z let 2008 a 2009. Výnosy britských a italských bondů vzrostly nejméně o 0,5 procentního bodu, přičemž Británie u rekordní emise dluhopisů v hodnotě 15 miliard liber musela zaplatit

výnos 4,91 %, což je nejvyšší úroveň od r. 2008. Investoři vnímají tyto tři země jako nejméně připravené na financování rostoucích výdajů na obranu a energetiku kvůli jejich vysokému poměru dluhu k HDP.

Álfrún Tryggvadóttir, Indrè Bambalaitè

Implementing budgetary reforms in Greece : performance budgeting, spending reviews and green budgeting

Provádění rozpočtových reforem v Řecku : výkonové rozpočtování, revize výdajů a zelené rozpočtování

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2026, No. 4, p. 1-38

Studie mapuje modernizaci řeckého systému správy veřejných financí. Dle autork se systém posunul od úzkého zaměření na fiskální konsolidaci k transparentnímu a strategickému řízení rozpočtu. Analýza vychází z implementační strategie započaté zákonem v r. 2014 a sleduje data z pilotních programů z r. 2019 až po plošné zavedení výkonového rozpočtování v r. 2021. Klíčovým bude rok 2027, kdy má modernizace IT systémů umožnit plné sledování realizace a plnění vládního rozpočtového plánu na úrovni jednotlivých programů. V r. 2026 řecký rozpočet pracuje se 185 programy v 12 sektorech politiky, přičemž dochází k postupnému nahrazování procesních ukazatelů výstupovými a výsledkovými indikátory SMART. Výdajové revize pod vedením ředitelství DEGA, založeného v r. 2017, generovaly úspory ve výši 250 milionů eur v r. 2018 a 184 milionů eur v r. 2019. Výzvou nadále zůstává omezené zapojení řeckého parlamentu, který hlasuje o rozpočtu v tradičním položkovém členění, a užší provázání zelených cílů s výkonovými ukazateli. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/75348f67-en.pdf>

Andrew Blazey, Laurence Dynes, John Howlin, Heewoo Kang

Mandatory spending in budgeting in selected OECD countries

Povinné výdaje v rámci sestavování rozpočtu ve vybraných zemích OECD

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2026, No. 3, p. 1-42

Studie analyzuje mechanismy správy mandatorních výdajů v osmi vyspělých státech (Francie, Německo, Irsko, Japonsko, Korea, Nizozemsko, Velká Británie a USA) a jejich dopad na dlouhodobou fiskální stabilitu. Text pracuje s rozpočtovými daty a legislativními rámci z let 2023-2025, přičemž reflektuje výhledy na udržitelnost sociálních systémů až do r. 2033. Rostoucí zadlužení a stárnutí populace zvyšuje podíl výdajů předem alokovaných mimo běžný rozpočtový rámec, což významně omezuje flexibilitu jednotlivých vlád. V USA tvořily mandatorní složky v r. 2023 celých 61 % federálního rozpočtu (cca 3,8 bilionu dolarů), ve Francii dosáhly výdaje na povinná sociální schémata v r. 2024 výše 642 miliard eur a v Nizozemsku představuje pojistné financování přibližně 25,7 % celkových výdajů (129 miliard eur). Dle studie neexistuje jednotná mezinárodní definice mandatorních výdajů, což limituje možnosti zpracování a spolehlivost srovnávacích analýz. Studie dále definuje riziko tzv. rigidních výdajů, které sice nejsou přímo legislativně povinné, ale jsou politicky či smluvně nepružné, jako např. platy ve veřejném sektoru. Dle autorů je nutné začlenit mandatorní výdaje pod přísnější fiskální stropy a pravidelné fiskální kontroly (v Nizozemsku povinné každých 5 let), zavést automatické korekční mechanismy (např. americká sekvestrace nebo švédský systém vyrovnávání penzí) a posílit roli nezávislých fiskálních rad při posuzování dlouhodobých rizik spojených s mandatorními závazky státu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/960063a5-en.pdf>

Jana Czudek Kranecová, Radka Kapounová

Nový zákon, staré problémy : co musí organizace změnit, aby řídicí kontrola skutečně fungovala

Interní auditor, Sv. 30 (2026) č. 1, s. 3-6

Od 1. ledna 2027 začne platit nový zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí, který nahradí dosavadní úpravu finanční kontroly. Ta byla dlouhodobě kritizována za formalismus, nejasnost a nízkou efektivitu. Praxe ukazuje, že systémy řídicí kontroly ve veřejné správě jsou často přeregulované, zaměřené na nerizikové činnosti a zatížené nadbytečnými procesy, zatímco skutečná rizika nejsou dostatečně sledována a dokumentována. Výsledkem je vysoká administrativní zátěž, duplicity, slabá auditní stopa u klíčových operací a dominance informačních systémů nad reálným řízením. Nový přístup proto klade důraz na zjednodušení, přehlednost a zejména na řízení založené na rizicích. Klíčovou roli při přechodu sehrává interní audit, který má pomoci odstranit neefektivní pravidla, konsolidovat vnitřní předpisy, optimalizovat schvalovací procesy, posílit auditní stopu u rizikových operací a zajistit, aby informační systémy podporovaly řízení, čímž se zvýší skutečná ochrana veřejných prostředků. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/03/IA1_2026.pdf

Eddie Casey, Scherie Nicol, Kaitlyn Vanderwees, Yves Giroux, Andrés Martínez González

OECD review of the Italian Parliamentary Budget Office

Hodnocení italského Parlamentního rozpočtového úřadu ze strany OECD

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2026, No. 2, p. 1-36

Článek informuje o externím hodnocení italského Parlamentního rozpočtového úřadu (UPB), který byl založen v r. 2014 a po deseti letech fungování prochází první komplexní revizí ze strany OECD. Analyzuje výkonnost a dopad instituce na italské veřejné finance, které k r. 2027 čelí dluhu přesahujícímu 137 % HDP a potřebě snížit deficit z 2,9 % za r. 2025 na 2,6 % do r. 2027. Dle hodnocení si Parlamentní rozpočtový úřad Itálie vybudoval silnou reputaci nezávislého orgánu, revize však identifikuje rizika v personální struktuře, kde přes 80 % z celkových 32 zaměstnanců tvoří experti dočasně přidělení z jiných veřejných institucí. Jako klíčová doporučení studie uvádí zavedení rotujících mandátů pro členy rady k zajištění kontinuity (namísto současných souběžných šestiletých funkčních období), zrušení zákonného limitu 40 zaměstnanců a zásadní zjednodušení komunikace. UPB je hodnocen jako technicky excelentní instituce, ovšem musí se transformovat z úřadu pro dodržování pravidel EU v aktivního obhájce dlouhodobé fiskální udržitelnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2026/04/0075d7a5-en.pdf>

Delphine Strauss, Myles McCormick

OECD urges quick reversal of fuel tax cuts

OECD vyzývá k rychlému zrušení daňových úlev na pohonné hmoty

Financial Times, Vol. 2026, No. 42221 (10.4.2026), p. 2

Článek informuje o varování hlavního ekonoma OECD Stefana Scarpetty před nákladnými plošnými dotacemi a snižováním daní z paliv v reakci na válku v Íránu. Přes 25 zemí, včetně Indie, Brazílie a některých evropských států, přistoupilo od konce února r. 2026 k ochraně spotřebitelů před energetickým šokem. Dle Scarpetty jsou tyto kroky neúměrně zatěžují pro veřejné finance, podporují inflaci a oslabují motivaci k omezování používání fosilních paliv. Tato slova potvrzují zkušenosti z energetické krize v r. 2022. Navzdory aktuálnímu dvoutýdennímu průměří očekává MMF i OECD zhoršení výhledu globálního růstu a možné zpomalení rozvoje umělé inteligence v důsledku vysokých cen energií a narušení obchodu v Zálivu. Scarpetta proto doporučuje nahradit univerzální podporu časově omezenou a cílenou podporou pouze nízkopříjmových domácností.

Zdravotnictví

Everything vaccines : immunology

Vakcína na všechno : imunologie

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9493, p. 68-69

Článek se zabývá snahou vyvinout širokospektrální vakcíny, které by chránily proti celým skupinám virů, nikoli jen proti jednotlivým variantám, jako je tomu dnes např. u chřipky nebo covidu-19. Popisuje nové přístupy, které se zaměřují na stabilní, méně se měnící části virů, a ukazuje, že některé druhy vakcíny dokážou u zvířat vyvolat širokou imunitní ochranu. Text představuje také odlišnou strategii, která posiluje vrozenou imunitu a udržuje organismus v dlouhodobé bojové pohotovosti proti různým patogenům. Tyto metody by mohly pomoci při budoucích pandemiích nebo při nečekaných mutacích virů. Autoři však upozorňují, že výzkum je stále v rané fázi a že výsledky ze studií na zvířatech se nemusí plně potvrdit u lidí.

Jan Mertl

Mezi autonomií a státní regulací: pozice zdravotních pojišťoven v českém zdravotnictví

Fórum sociální politiky, Sv. 20, (2026), č. 1, s. 50-56

Článek se zabývá rolí zdravotních pojišťoven v českém systému veřejného zdravotního pojištění a napětím mezi jejich autonomií a státní kontrolou. Autor zdůrazňuje, že debata o počtu pojišťoven je méně důležitá než to, jaké mají pravomoci, odpovědnosti a jak fungují ve vztahu k poskytovatelům péče. Ukazuje, že stát výrazně zasahuje do jejich hospodaření, zejména do rezervních fondů, a že pojišťovny mají rozdílné možnosti ovlivňovat péči v nemocnicích a ambulancích. Upozorňuje také, že odměňování zdravotníků se často řeší politicky mimo standardní smluvní rámec. V závěru autor varuje, že další omezování autonomie zdravotních pojišťoven může systém spíše destabilizovat než zlepšit. Plný text dostupný z: <https://www.rilsa.cz/clanek/mezi-autonomií-a-statni-regulaci-pozice-zdravotnichpojisten-v-ceskem-zdravotnictvi/>

Životní prostředí

Soňa Horáčková

Vodní hospodářství v Česku

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 2, s. 24-25

Statistický pohled na vodní hospodářství v ČR v r. 2024. Na vodovody pro veřejnou potřebu bylo napojeno 95,1 % obyvatel, průměrná spotřeba vody z vodovodu na obyvatele byla 88 litrů denně. Dále jsou shrnuta data o kanalizační síti, čištění odpadních vod, využívání vodních zdrojů (trend poklesu odběru), odpadních vodách a jejich vypouštění podle odvětví. Grafy dokreslují vývoj odběru povrchových a podzemních vod podle odvětví v letech 2002-2024 a spotřebu vody domácnostmi v jednotlivých krajích Česka v r. 2024. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Statistika vody na s. 21-32.

Životní úroveň

Karolína Zábojníková

Cenová hladina v Česku je pod průměrem EU

Statistika & my, Sv. 16, (2026) č. 2, s. 33

Článek přináší porovnání hrubého domácího produktu, reálné spotřeby na hlavu a cenové hladiny skutečné individuální spotřeby v jednotlivých státech EU v r. 2024. Prostřednictvím těchto údajů lze srovnávat ekonomický vývoj zemí napříč EU, ekonomickou konvergenci východního křídla i životní úroveň. Česko dosáhlo reálné úrovně HDP na hlavu ve výši 91 % průměru EU, skutečná reálná spotřeba na hlavu byla 82 % průměru EU. Celková cenová hladina dosáhla 80,9 % průměru EU, tento ukazatel se meziročně snížil o 2,1 %. Nadprůměrný růst cen způsobil, že Česko patří do skupiny zemí, kde se cenová hladina relativně zvýšila nejvíce (v r. 2020 dosahovala 69,3 % průměru EU). Prudký růst cen v posledních letech srazil reálnou spotřebu českých domácností.

Michaela Veselá Hiekischová

Digitální vyloučení jako nové sociální riziko : vymezení a způsoby měření

Fórum sociální politiky, Sv. 20, (2026) č. 1, s. 28-46

Článek se zabývá digitálním vyloučením jako projevem hlubších sociálních a strukturálních nerovností. Autorka vysvětluje, že digitální vyloučení nelze chápat jen jako nedostatek dovedností či motivace, ale jako proces formovaný sociálními, ekonomickými a institucionálními faktory, které mohou reprodukovat existující znevýhodnění. Navrhuje širší konceptuální rámec propojující individuální dimenze s digitální nespravedlností a upozorňuje na slabiny českého prostředí, např. na chybějící systematická data, nejednotné pojetí a příliš úzké zaměření dosavadních přístupů. Zároveň doporučuje systematické měření, zohlednění strukturálních faktorů, cílenou podporu ohrožených skupin, rozvoj digitálních kompetencí a kombinaci online i offline služeb. Plný text dostupný z: <https://www.rilsa.cz/clanek/digitalni-vyloucení-jako-nove-socialni-riziko-vymezení-a-zpusoby-mereni/>

Spring offensive : a Kremlin crackdown

Jarní ofenzíva : tvrdý zásah Kremlu

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9492, p. 19-20

Článek dokládá rostoucí snahu ruského režimu omezit kontakt obyvatel se světem a zpřísnit kontrolu nad digitální komunikací, což se projevilo blokováním mobilního internetu a útoky na platformu Telegram. Tyto zásahy narušily každodenní život v Moskvě a Petrohradu, vyvolaly odpor veřejnosti i části elit a narušily dosud udržovanou iluzi normality během války. Článek dále ukazuje, že kroky bezpečnostních služeb pramení z obav z patové situace ve válce, únavy společnosti a inspirace íránským modelem uzavřeného státu. Je zdůrazněno, že omezování internetu zasáhlo i proválečné blogery a úředníky, čímž ruský režim podkopává vlastní propagandu a jednotu.

Ostatní

Joschka Fischer ; rozhovor vedli Sebastian Matthes a Jens Münchrath

"Europa ist allein"

"Evropa je sama"

Handelsblatt, Jg. 2026, Nr. 46 (6.3.2026), S. 6-9

Rozhovor s bývalým německým ministrem zahraničí J. Fischerem o rizicích války s Íránem, situaci v Americe a osamělosti Evropy. Fischer předpovídá konec Západu, varuje před občanskou válkou v Íránu a považuje Čínu za hlavního vítěze geopolitických změn, které inicioval americký prezident.

The crack grows wider : NATO and Trump

Propast se zvětšuje : NATO a Trump

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9494, p. 19-20

Článek se zabývá dosavadní největší krizí v dějinách NATO, kterou vyvolalo americké bombardování Íránu a následné napětí mezi Spojenými státy a evropskými spojenci. Popisuje rostoucí nespokojenost amerického prezidenta s evropskými státy kvůli jejich omezené podpoře operací v Perském zálivu a uzavření některých základů pro americké síly. Ukazuje, že i přes příměří zůstává důvěra mezi spojenci narušená a v Evropě panují obavy z možného oslabení či dokonce odchodu USA z aliance. Článek také rozebírá rozdílné postoje evropských zemí k účasti na operacích v Hormuzském průlivu, vnitřní spory o vedení případné námořní mise a rostoucí tlak na budování silnější obrany. Závěr upozorňuje, že i když se podaří zvládnout aktuální spor, NATO čeká obtížné období před nadcházejícím summitem a nejistota ohledně budoucí role USA přetrvává. -- Viz také příspěvek na s. 8-9.

Holding fire : security in Asia

Zdržet se potencionální hrozby : bezpečnost v Asii

The Economist, Vol. 458, (2026) No. 9491, p. 43-44

Tématem článku je tlak americké vlády na asijské spojence, aby se zapojili do zajištění bezpečnosti v Hormuzském průlivu. Státy jako Japonsko a Jižní Korea váhají kvůli odporu veřejnosti, právním omezením i obavám z vojenského zapojení do konfliktu s Íránem. Zároveň se objevují obavy, že přesuny amerických jednotek z Asie do Perského zálivu oslabují regionální bezpečnost a mohou zpozdit dodávky zbraní pro Tchaj-wan. Asijské spojenci proto začínají přemýšlet o tom, jak posílit vlastní obranu, pokud by americká podpora zeslábla.

The Tisza is flooding : Viktor Orban at bay

Mění se politika v Maďarsku Viktor Orbán v defenzivě

The Economist, Vol. 459, (2026) No. 9493, p. 16-18

Článek se věnuje maďarským parlamentním volbám a souboji Viktora Orbána s opozičním lídrem Péterem Magyarrem v kontextu úpadku demokracie a rozsáhlé korupce. Popisuje, jak Orbánův systém „kompetitivního autoritářství“ ochromil instituce, média i ekonomiku a přivedl Maďarsko do konfliktu s EU. Vysvětluje, proč se nyní režim dostává pod tlak kvůli hospodářským problémům, zmrazeným evropským fondům a nespokojenosti voličů. Text zároveň analyzuje možné scénáře povolebního vývoje, od těsné porážky Fideszu, která by však nemusela znamenat skutečný konec jeho vlivu, až po pokračování Orbánovy vlády a inspiraci pro další populistická hnutí v Evropě i USA. Volby v Maďarsku jsou proto líčeny jako test, zda lze i silně pokřivený politický systém změnit demokratickou cestou. -- K tématu viz také s. 10-11.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou dostupné v Odborné knihovně MF.

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 13-14

Babiš táhne Česko do francouzské pasti, která je inspirovaná Sovětským svazem - komentář k věku odchodu do důchodu (s. 8-9); Před rokem to začalo. Svět se rozpadl na konkurenční tábory: velmoci spustily souboj o kontrolu planety. Kdo v něm vyhraje a kdo odejde s prázdnou - téma čísla o geopolitickém protekcionismu (s. 12-23); Pokud padne jeden populist, vystřídá ho druhý s ještě extrémnějšími názory -

rozhovor s prognostikem P. Fričem z Univerzity Karlovy (s. 24-30); Oceány vládnu obchodu. Narušení námořní přepravy zdraží i hypotéky (s. 32-37); Boj se švarcsystémem přitvrzuje. Inspektoři práce spolupracují napříč Evropou (s. 46-47); Ceny bytů v Praze by mohly klesnout jedině po strašném ekonomickém šoku - rozhovor s D. Mazáčkem z investiční platformy Upvest (s. 48-51); Všechny účty v jedné aplikaci? Unie zvyšuje pohodlí i bezpečnost při platbách - rozhovor s M. Novákem o platebních trzích (s. 58-60); Příliš drahá paliva - infografika o zvyšování cen paliv v Evropě (s. 66).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 15

Dobrá zpráva pro Evropu, byť Orbánova porážka může změnit méně, než si myslíme - komentář k výsledku parlamentních voleb v Maďarsku (s. 6-7); Na nájem se stojí fronty. Za lepšími cenami se musí do menších měst: rostoucí zájem investorů zvyšují nabídku činžovních bytů. Poptávce to ale nestačí, zájemci se počítají na desítky - téma čísla o nemovitostním trhu a nájemním bydlení v Česku (s. 12-19); Armáda bojlerů. Česko má v rezervě druhý Temelín, ale zatím ho neumí zapojit - rozhovor s J. Kotrbou, výkonným ředitelem Svazu energetiky ČR (s. 20-26); Umělá inteligence vyvolává úzkosti a depresi. Jak si zachovat zdravou hlavu? (s. 28-31); Boj o hypoteční klienty propukl. Prudce roste podíl refinancovaných úvěrů (s. 42-43); Sháníte zaměstnance a Češi nejsou? Zkuste Filipínce nebo Indý - rozhovor s personalistou T. Surkou (s. 44-47); Zákon musí uznat zvláštní postavení start-upů a pomoci Česku rozvinout byznysové talenty (s. 48-49); Přetížené jedničky - infografika o zatížení tuzemských silnic (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 16

Nejde jen o ropu. Ptejme se, zda ceny potravin stoupnou jako v roce 2022 skoro o 30 procent - komentář (s. 6-7); Hrozba AI: když hospodářský růst nepřináší lidem příjmy - změny kvůli AI nepřijdou skokově, ale postupně: méně jistoty v práci, tlak na mzdy a pomalejší kariérní postup - téma čísla (s. 12-19); Kupujete byt v paneláku? Pozor, aby z něj nebyla černá díra na peníze (s. 26-29); Vysoké výhry pro zasvěcené. Polymarket budí podezření ze zneužití informací (s. 34-36); Nenaplněné vize. K autonomním autům pro běžný provoz je stále daleko (s. 38-39); Pomáhá válka inovacím, nebo je ničí? Vědci přišli s překvapivou odpovědí (s. 42-43); Maďarsko na dně - World Governance Indicators Světové banky pro země V4 (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 70, (2026) č. 17

Převodní ceny: dnes žádná dokumentace, zítra drahý problém - komentář (s. 8); Klidně drahé kafe, ale hlavně levné mléko: nákupní chování Čechů se výrazně mění - téma čísla (s. 12-19); Portfolio, které mělo vydržet všechno, selhává. Jak ho upravit, aby obstálo (s. 28-31); Nejistá sezona. Svět čeká, kdy se krize s palivem promítne do cen letenek (s. 34-37); Cílem nové regulace není vybírat pokuty, ale zvýšit odolnost státu - zákon o kybernetické bezpečnosti (s. 42-43); Má vychovávat rodič, nebo stát? Počet zákonných zákazů pro mladistvé roste: nejen sociální sítě. Některé státy dětem a mladistvým zakazují videohry, účesy i romantické schůzky. Efektivita restrikcí však není velká (s. 46-47); Platy České republiky, s. p. - infografika o nejlépe placených zaměstnancích ve veřejném sektoru (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2026, č. 7

Naftová show pro naše lidi - komentář k regulaci cen pohonných hmot (s. 12); Byrokratický detox - byrokracie zůstává hlavní brzdou pro české podnikatele - téma čísla (s. 14-18); Evropská regulace dusí konkurenceschopnost (s. 20); Právo už nikdy jednoduché nebude: české právo je slušný evropský standard, říká předseda Nejvyššího správního soudu Karel Šimka (s. 21-23); Startupová liga mistrů: bohatá Kalifornie zůstává mekkou rizikového kapitálu. A Češi se snaží být u toho (s. 24-26); Skončí boom datových center pro AI krachem za 9 bilionů dolarů? Největší skupiny, které teď rozhazují peníze za umělou inteligenci, je možná nikdy neuvidí zpátky - téměř jistě se však dožijí toho, aby o tom mohly vyprávět - ve spolupráci s Financial Times (s. 30-34); Dronový byznys ovlivňuje faktor bezpečnosti - DroneCon 2026 (s. 36-40); Kniha mezi algoritmem a sběratelskou vášní - knižní trh (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2026, č. 8

Inflace v EU stoupla, Česko mezi premianty (s. 8); Energetické bezpečnosti se s Green Dealem nedočkáme - komentář (s. 12); Novým klíčem je Ázerbájdžán: magazín Euro pátral, kudy vedou během válek na Ukrajině a v Íránu další energetické cesty do Česka - téma čísla (s. 14-18); Mýto na moři:

dějiny zpoplatňování vodních cest - od osmanských sultánů po dánské krále: Írán svým plánem vybírat mýto v Hormuzském průlivu oživuje starý námořní spor - ve spolupráci s Financial Times (s. 20-24); Válka šponuje ceny hnojiv (s. 26-28); Světová ekonomika je odolnější, než jsme se obávali: Trumpova cla nevyvolala takovou odvetu, jakou mnozí čekali - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-36); Rychlejší zadání, pomalejší řešení. AI mění ekonomiku práva (s. 37); Bez selfie, zato s mapou: cestovní ruch za dob meziválečné ČSR přinesl plno novinek - seriál Byznys první republiky (s. 44-47).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 64 (1.4.2026)

Česká ekonomika minulý rok vzrostla o 2,6 procenta (s. 2); Loni se v Česku narodilo nejméně dětí za dobu měření - 77.600 dětí (s. 2); Povolenky zdraží topení uhlím o tisícovku měsíčně, kompenzovat by to mohla třeba sleva na poplatníka - ETS 2 (s. 4); Investiční hypotéky. Na koho dopadnou nová pravidla, komu se naopak vyhnou - realitní trh (s. 10); Založení firmy do dvou dnů: průlom, nebo polovičaté řešení? - komentář k 28. režimu (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 65 (2.4.2026)

Emisní povolenky čeká důležitá změna, která může pomoci průmyslu. Další úpravu představí Brusel v červenci - změny u rezervy tržní stability (s. 3) a komentář na s. 15; Ministr Klempíř chce rozhodovat o tom, na které filmy půjdou peníze ze státního fondu (s. 5); Orbánovo propojení s Rusy ve volební kampani narazilo na maďarské trauma z historie (s. 7); Stát bude zveřejňovat, jaké ceny energií jsou férové. Najít je lze na stránkách ERÚ (s. 10); V nejbližších pěti letech neexistuje důvod pro pokles cen nemovitostí - rozhovor s bývalým guvernérem ČNB Z. Tůmou (s. 11) a související komentář na s. 14; Dotace na úpravy domů už jen s renovačním pasem. Pět věcí, které novinka mění - Nová zelená úsporám (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 67 (8.4.2026)

Inflace zrychlila na 1,9 procenta. Hlavně kvůli benzínu a naftě (a. 2); Obce chystají výstavbu několika tisíc dostupných bytů za 80 miliard korun (s. 3); Ceny elektřiny o Velikonocích opět padly hluboko do záporu. Ti, kteří ji spotřebovávali, mohli vydělat (s. 7); EU zjednodušuje podnikání napříč státy. Česko musí zabrat, jinak mu firmy utečou - 28. režim (s. 8-9).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 70 (13.4.2026)

Vojtěch chystá injekci pro zdravotnictví. Chce do systému příští rok přidat miliardy - platby za státní pojištěnce (s. 1); AI "tipař" pro bernák. Upozorní na podezřele levné zboží (s. 3); Argentinci se mají špatně. Prezident Milei je ale pořád mezinárodní hvězdou, kterou brzy navštíví i Petr Pavel (s. 7); Evropská digitální "dokladovka" se blíží. Česko musí aplikaci zprovoznit do konce roku - EU Digital Wallet (s. 10).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 71 (14.4.2026)

Maďaři nastoupili cestu k euru. Musejí vyladit deficit a nastartovat ekonomiku (s. 1-2) a související příspěvek na s. 3; Pay gap i 40 procent a přeplácení nových lidí. První audity ukázaly, jak jsou na tom firmy s (ne)rovnými odměnami (s. 4); Horečka v Hormuzu: Američané začali blokovat úzké hrdlo námořního obchodu, Írán vyhrožuje odvetou - Blízký východ (s. 7); Nedostatky státní pokladny snižují přebytky obcí - komentář (s. 17); Zemědělská politika EU je moloch, její zachování je ale v bytostném zájmu ČR (příl. Proměny zemědělství, s. 2); Nová pravidla mají posílit pozici evropských zemědělců (příl. Proměny zemědělství, s. 4).

Hospodářské noviny

Sv. 70, (2026) č. 74 (17.4.2026)

Další pokus. Část krajů se znovu pokusí přepsat porcování rozpočtu, jedna z variant chce sebrat peníze Praze - rozpočtové určení daní (s. 5); Válka na Blízkém východě je pro Rusko finanční požehnání. Příliv petrodolarů se mu v březnu zdvojnásobil (s. 11); AI mění práci programátorů a požívá byznys softwarových firem - analýza (s. 12-13); Nájmy začaly stagnovat, prodej novostaveb výrazně propadl - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 75 (20.4.2026)**

Babiš podle posudků střet zájmů vyřešil, Agrofert může dostávat dotace - analýzy ukázaly, že převedení holdingu do svěřenského fondu splnilo požadované podmínky. K případu se ale ještě může vrátit Evropská komise (s. 1-2); Ministr obrany Zůna ruší důležitou sekci, která "umí" zahraniční zakázky. Firmy jsou z toho nervózní - zbrojní průmysl (s. 3); Investiční poradci vs. ČNB. Spor o regulaci se vyostřuje, podle banky cílí kvůli provizím na nezkušené začátečníky (s. 7); Je daň z prázdných nemovitostí levičáckým nesmyslem? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 78 (23.4.2026)**

Stavební zákon za dva měsíce? Termín je v ohrožení, připouští už i ministryně. Centrální úřad má ale být včas (s. 3); Klíčové závěry posudku. Proč stát nemá vymáhat miliardy z dotací Agrofertu? (s. 4); Brusel představil plán, jak evropským zemím ulevit od dražších fosilních paliv. Těžít z něj může i Česko (s. 7); Ceny pražských novostaveb prolomily hranici 180 tisíc korun za metr čtvereční (s. 13); Regulace cen energií je za rohem, náklady státu porostou - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 80 (27.4.2026)**

K máni bude část ČEZ, která tvoří čtvrtinu jeho provozního zisku. Skupina chystá novou roli pro Cyranio - restrukturalizace energetické skupiny (s. 3); Vláda chce jen utrácet na dluh, kritizuje Hampl uvolnění mantinelů pro rozpočet - rozhovor s předsedou Národní rozpočtové rady M. Hamplem (s. 7); Modulární reaktor jsme schopni postavit za pět let, říká šéf Rolls-Royce SMR - výstavba malého modulárního reaktoru (SMR) v Temelíně (s. 9) a související komentář na s. 14.

Hospodářské noviny**Sv. 70, (2026) č. 82 (29.4.2026)**

Úprava švaresystému naráží, v rozpočtu má podle kritiků chybět přes 100 miliard ročně: místo mantinelů legalizace? Zákon na ochranu taxikářů a kurýrů platform typu Foodora, Uber nebo Bolt se nelíbí téměř nikomu - úprava platformové práce (s. 1) a související rozhovor na s. 6; O kolik podrazí bydlení a doprava? Evropský parlament čeká hlasování o zásadních změnách emisních povolenek - ETS 2 (s. 2); Spolupráce s Českem na malých jaderných reaktorech je součástí sblížení Británie s EU, tvrdí britský ministr (s. 7); Pokud Brusel zpochybní řešení střetu zájmů, dotace Agrofertu zastavíme - rozhovor s P. Dlouhým ze Státního zemědělského intervenčního fondu (s. 8-9).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 24, (2026) č. 3-4**

Pozemky z pohledu DPH v aktuální úpravě (s. 3-7); Daňová specifika veřejně prospěšných poplatníků a neziskových organizací v dani z příjmů (s. 8-16); Následné získání a následné vrácení dotace na dlouhodobý majetek z pohledu nestátních neziskových organizací (s. 17-22); Nájemní vztahy v obcích: právní regulace nájmu bytů a praktické aspekty správy bytů v majetku obce (s. 23-28); Veřejná kulturní instituce jako nová právní forma v oblasti kultury: hlavní principy, struktura a majetek dle zákona č. 263/2024 Sb. (s. 29-33); Správné doručení odvolání z vedoucí funkce zřizovatelem (s. 34-35); Oznamovací povinnost zaměstnavatele na základě dotazů z praxe po změnách k 1.1.2026 (s. 36-39); Změny od roku 2026 pro ÚSC, rozpočtová skladba a vyhláška č. 5/2014 Sb. (s. 40-44).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	43
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	44
Právo.....	45
Veřejné finance. Rozpočet.....	45

Daně

30630III

Jana Dlabačová, Monika Soukup Hrušková

Aktuality v účetnictví a daních z příjmů 2025/2026. Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele v praxi

Praha : Svaz účetních České republiky, 2026, 64 stran

První příspěvek nabízí přehled nejdůležitějších změn a aktualit z oblasti účetnictví a daní v roce 2026. V tomto roce dochází ke změně pro zaměstnavatele a mzdové účetní v podobě zavedení jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele. Druhý příspěvek proto poskytuje praktické informace pro plynulý přechod na nový systém. Popisuje jednotlivé procesy a časté chyby (podání REGZEL, hlášení JMH), kontroly a situace z běžné mzdové agendy. Následuje text metodické informace č. 2026/1 Svazu účetních ČR s názvem: Vyřazování části technického zhodnocení. Závěrečná stanoviska k dotazům z praxe se zabývají prodejem odstřelené trofejové zvěře, prodejem pozemku s budovou a uplatnění DPH, daňovým nerezidentem v roce 2026, přenosem povinnosti plátce daně u kulturních licenčních poplatků a opravou základu daně v případě nedobytných pohledávek. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-065-8 (brožováno)

29837VIII

Daňová judikatura : nejnovější rozsudky Soudního dvora Evropské unie, Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu ovlivňující daňovou praxi. Díl VIII.

Bratislava : DonauMedia, 2026, 137 stran

Judikáty Soudního dvora EU, které se týkají zejména společného systému daně z přidané hodnoty (a to i obecně platné ve věcech podaných z jiných členských států), odmítnuté i úspěšné žaloby podané Ústavnímu soudu ČR a judikáty Nejvyššího správního soudu ČR, které zásadním způsobem ovlivňují praxi daňových poplatníků nebo tuzemské daňové správy. - 1. vydání - ISBN: 978-80-8183-232-1 (brožováno)

30617

Miloslav Hnátek

Daňové a nedaňové náklady

Praha : ESAP s.r.o. : 2026, 334 stran

Problematika daňových a nedaňových nákladů je každým podnikatelským subjektem pečlivě sledována. Publikace je koncipována heslovitě podle jednotlivých dílčích okruhů zpracovávané problematiky. Obsahuje tak většinu důležitých oblastí, se kterými se mohou poplatníci daně z příjmů setkat. Text je doprovázen řadou konkrétních příkladů správného uplatnění daně problematiky v roce 2026. Publikace je určena podnikatelům, účetním a ekonomům podnikatelských subjektů a dalším odborným pracovníkům v oblasti daně z příjmů fyzických i právnických osob. - 9. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-908801-9-1 (brožováno)

30615 Pouze prezenčně

Hana Marková

Daňové zákony : úplná znění platná k 1.1.2026

Praha : Grada, 2026, 359 stran

Úplná znění všech daňových zákonů. Jejich přehled je společně se stručným komentářem k hlavním změnám uveřejněn v úvodu. Do textů zákonů jsou zapracovány změny, jejichž účinnost je stanovena k 1.1.2026. Novelizovaný text v zákonech je zobrazen odlišným typem písma. - 37. vydání - ISBN: 978-80-271-2213-4 (brožováno)

30618

Iva Rindová, Jana Rohlíková

Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2025

Olomouc : ANAG, 2025, 671 stran

Ucelený a prakticky zaměřený výklad procesu ročního zúčtování daně s důrazem na zásadní novinky roku 2025 a 2026. Publikace reaguje nejen na změny právních předpisů, ale především na reálné problémy z praxe. Toto vydání mimo jiné nabízí: přehlednou informaci k novému jednotnému

měsíčnímu hlášení zaměstnavatele (JMHZ); nové praktické příklady, které odhalují časté chyby mzdových softwarů a pomohou jim předejít; informace k daňovému zvýhodnění na děti včetně úpravy podmínek soustavné přípravy na budoucí povolání; odpovědi na více než 70 konkrétních dotazů a problémů z praxe; samostatnou kapitolu zabývající se problematikou elektromobilů; aktuální pravidla pro produkty spoření na stáří – podmínky pro jejich uplatnění jako nezdanitelné částky; změny ve zdanění zaměstnaneckých akcií aj. - 30. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-429-2 (brožováno)

30616

Miloslav Hnátek

Zcela legální daňové triky 2026 : pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory : víc vědět, víc získat

Praha : ESAP s.r.o. : 2026, 276 stran : ilustrace

Autor provádí čtenáře spletitým souborem daňových předpisů, pokynů a stanovisek s cílem přivést je k zamyšlení, zda z nevědomosti neplatí daňové správě zbytečně více na dani z příjmů fyzických osob než je jejich zákonnou povinností. Je řada technik a ekonomických a logických postupů, jak v rámci zákonů snížit svoje daňové zatížení. Postupy pro všechny, kteří se zajímají o správné, ale optimální zdanění svých příjmů jsou podchyceny v kapitolách: Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby; Zdanitelné příjmy fyzické osoby; Příjmy fyzické osoby osvobozené od zdanění; Pojistné na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců a podnikatelů; Zdaňování příjmů seniorů a studentů; Uplatňování daňových nákladů v rámci podnikání; Podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. - 10. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-908801-8-4 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30641

Emil Voráček, Miroslav Šepták, David Hubený a kol.

Krise a stát : na příkladu Československa v meziválečném období

Praha : Academia : 2025, 615 stran : ilustrace

Kolektivní monografie si klade za cíl prozkoumat kritickou infrastrukturu meziválečného Československa z politického, bezpečnostního, ekonomického, sociálního i zdravotního hlediska, analyzovat stav institucí československé demokracie a ozřejmit přístup tehdejších elit jednotlivých národů a národnostních menšin. Kolektiv autorů se soustředil především na společenské, správní, sociální a hospodářské reformy, změny státního zřízení, demokratizaci, optimalizaci správy a překonávání problémů s nimi spojených. Schopnost přejít po roce 1918 z válečného režimu do mírové rekonstrukce a reagovat na nastupující krize v meziválečném období ukazovala na odolnost mladého československého státu a společnosti, ale i na její soudržnost a snahu najít konsensus ve společnosti navzdory krizové situaci. - Vydání první - Medailonky autorů. - ISBN: 978-80-200-3633-9 (vázáno)

30627

editor Robin Maialeh

Navigating Europe's socio-economic crisis : the impact of inflation, the energy crisis, and the conflict in Ukraine on the Czech Republic and beyond

Jak se vypořádat s evropskou socioekonomickou krizí dopady inflace, energetické krize a konfliktu na Ukrajině na Českou republiku i další země

Cham : Palgrave Macmillan, 2024, xv, 181 stran : tabulky, grafy, vzorce

Knihla představuje průvodce ekonomickými výzvami, které v současné době formují Evropu. Se zvláštním zaměřením na českou ekonomiku zkoumá dopady prudce rostoucí inflace, války na Ukrajině a energetické krize a hodnotí jejich sociální dopady. Na základě empirické analýzy jsou zdůrazněny asymetrické dopady těchto šoků na různé sociální skupiny. Dále se zabývá souvisejícími tématy, jako jsou migrační a integrační politika, vývoj trhu práce, rozdíly v dopadech inflace a výdaje domácností na energii. - Poznámky. - ISBN: 978-3-031-44872-0 (vázáno)

Právo

30639

Markéta Blatská, Jindřich Formánek, Jakub Jindráček, Jiří Procházka

Vyhláška o administrativní bezpečnosti. Vyhláška o fyzické bezpečnosti : praktický komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2025, xii, 339 stran : formuláře

Podrobný komentář k vyhlášce č. 275/2022 Sb., o administrativní bezpečnosti a registrech utajovaných informací a k vyhlášce č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků. Komentované znění k těmto dvěma právními předpisy vysvětluje procesy spojené se vznikem, uchováváním, zpracováním, přenosem, ukládáním či ničením utajovaných informací a ukazuje, jak robustní pravidla přispívají k vysoké úrovni bezpečnosti prostředí. Součástí publikace jsou také přílohy obou vyhlášek doplněné komentářem autorů. - Vydání první - Právní stav publikace je k 31.10.2025. - ISBN: 978-80-286-0432-5 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30640/1668

Daň z přidané hodnoty 2026 : zákon o DPH se změnami od 1.1.2026 : redakční uzávěrka 5.1.2026

30640/1667

Daně z příjmů : zákon o daních z příjmů se změnami od 1.1.2026 : redakční uzávěrka 5.1.2026

30480/1662

Krizová legislativa. Hasičský záchranný sbor. Požární ochrana : redakční uzávěrka 1.12.2025

30480/1666

Oceňování majetku. Cenové předpisy : redakční uzávěrka 15.12.2025

30640/1671

Účetnictví nevydělečných organizací : redakční uzávěrka 12.1.2026

30640/1669

Účetnictví podnikatelů. Audit : redakční uzávěrka k 12.1.2026

30480/1665

Ústava ČR. Listina základních práv a svobod : redakční uzávěrka 15.12.2025

30640/1670

Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2026 : s vazbou na řádky rozvahy a výsledovky a s vazbou na vzorový účtový rozvrh : redakční uzávěrka 12.1.2026

Veřejné finance. Rozpočet

30628

Marta Postuła

Public financial management in the European Union : public finance and global crisis**Správa veřejných financí v Evropské unii veřejné finance a globální krize**

London and New York : Routledge, 2022, xi, 239 stran : tabulky, grafy

Knihka ukazuje, jak vytvářet efektivní instituce a koordinovat politiku v nadnárodním měřítku, aby integrace Evropské unie co nejlépe naplňovala sociální potřeby. Nabízí kombinovaný technokratický a humanistický pohled na diskusi o správě veřejných financí. Stát by se v rámci své veřejné politiky měl snažit zachovat naše sociální a environmentální hodnoty, avšak ve společnosti narůstají nerovnováhy, které naznačují, že stát hraje při jejich minimalizaci stále významnější roli. Autorka předkládá návrh, jak spravovat globální, evropské a národní veřejné statky ve třech oblastech: ochrana životního prostředí, nadnárodní infrastrukturní projekty a sociální politika. Kniha analyzuje nástroje řízení veřejných financí použité během pandemie covidu-19, přičemž rozlišuje mezi běžnými a nouzovými nástroji a hodnotí jejich účinnost v konkrétních ekonomických situacích. - ISBN: 978-1-032-11891-8 (brožováno)

30614

Ivana Schneiderová

Rozpočtová skladba v roce 2026

[Praha] : Acha obec účtuje, 2026, 309 stran

Změny podoby výkazu FIN 2-12M pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a svazku obcí od roku 2026 pro ÚSC. Znění vyhlášek č. 105/2025 Sb. a č. 336/2025 Sb. Vybrané kontrolní chody výkazu FIN 2-12M. Pokyn k postupu podle vyhlášky MF č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, verze od 1.1.2026, se zapracováním novelizovaných ustanovení (ta jsou zvýrazněna a okomentována) s metodickým pokynem a komentáři. Právní rámec Rozpočtového procesu obcí a dobrovolných svazků obcí. - Odkaz na doplňující materiál na stránkách www.obecuctuje.cz. - ISBN: 978-80-907757-5-6 (brožováno)

30638

Filip Rigel, Michal Bouška, Robin Mlynář, Tomáš Auer

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2025, xi, 235 stran

Komentované znění zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, včetně odkazů na související ustanovení, předpisy a judikaturu. Zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků a stanoví pravidla hospodaření s jejich finančními prostředky. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. - 2. vydání - Právní stav publikace je k 1.7.2025. - ISBN: 978-80-286-0484-4 (brožováno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
rávní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone